

374.22
คย ๒14
ก. ๖

การศึกษาปัญหาการเรียนของทหารกองประจำการ
ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

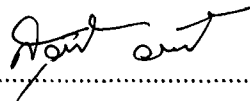
30 เม.ย. 2541

สารนิพนธ์
ของ
ธรรดา เจยาคม

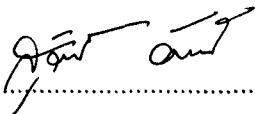
เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2541

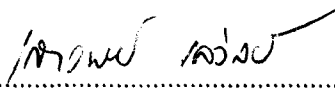
อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชา
เอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

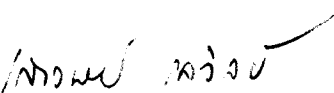

.....
(รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลี)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลี)

วันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้เพราะได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก
รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์
ดร. เสาวนีย์ เลวลีย์ กรรมการสอบปากเปล่า ขอกราบขอบพระคุณที่ได้เสียสละเวลาอย่าง
มากในการให้ความรู้ คำแนะนำ และการตรวจแก้ไขทุกขั้นตอนของการทำวิจัย พร้อมทั้งให้
ข้อเสนอแนะอันมีค่ายิ่งต่อความสมบูรณ์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ พันเอก อัญญวิทย์ เจยาคม ผู้บังคับกองพันทหารราบ โรงเรียน
นายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่ให้ความอนุเคราะห์และคำแนะนำเป็นอย่างดี และขอขอบคุณ
ครูประจำกลุ่ม และนักศึกษาทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อย
พระจุลจอมเกล้า ทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ทำให้ได้
ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครนายก
ดร. พิศร ทองชั้น ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร คุณสมโภชน์ ยัมพลอย ศึกษาานิเทศก์ กรมพลศึกษา
และคุณบุญช่วย จันทร์พรหมมา ศึกษาานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก
ที่กรุณาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะให้ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ทุกท่าน ที่ให้ความรู้และ
คำแนะนำกับผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ
และสนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบอบแด่บิดา -
มารดา ผู้มีพระคุณเป็นผู้ให้ชีวิต และเด็กหญิงธัญญา - เด็กชายภู่เกียรติ์ เจยาคม ที่เป็น
กำลังใจในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้

ธรรดา เจยาคม

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา.....	9
	การจัดการศึกษานอกโรงเรียน.....	9
	การจัดการศึกษานอกโรงเรียนในหน่วยทหารของไทย.....	13
	โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา.....	17
	กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า.....	29
	เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนทางไกล.....	35
	สมมุติฐานในการค้นคว้าวิจัย.....	40
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	41
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
	การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
	วิธีการจัดกระทำกับข้อมูล.....	43
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
	สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
	วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....	58

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	60
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	60
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	60
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
การอภิปรายผล.....	64
ข้อเสนอแนะ.....	68
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก.....	74
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	84

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แผนการเรียนรู้สำหรับทหารกองประจำการ ผลัดที่ 1.....	23
2 แผนการเรียนรู้สำหรับทหารกองประจำการ ผลัดที่ 2.....	23
3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง.....	47
5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการเรียน ของทหารกองประจำการ เป็นรายด้าน.....	49
6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการเรียน ด้านสื่อการเรียนของทหารกองประจำการ เป็นรายข้อ.....	50
7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการเรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่มของทหารกองประจำการ เป็นรายข้อ.....	51
8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการเรียน ด้านครูประจำกลุ่มของทหารกองประจำการ เป็นรายข้อ.....	52
9 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนของทหารกองประจำการ ทั้ง 3 ด้าน โดยจำแนกตามสถานภาพสมรส.....	53
10 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนของทหารกองประจำการ ทั้ง 3 ด้าน โดยจำแนกตามภูมิลำเนาเดิม.....	54
11 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนของทหารกองประจำการ ทั้ง 3 ด้าน โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาเดิม.....	55
12 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนของทหารกองประจำการ ทั้ง 3 ด้าน โดยจำแนกตามอาชีพของบิดา - มารดา.....	56
13 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนของทหารกองประจำการ ทั้ง 3 ด้าน โดยจำแนกตามอาชีพก่อนเป็นทหาร.....	57
14 ค่าร้อยละของข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นรายด้าน.....	58

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันโลกได้เจริญก้าวหน้าขึ้นมาก ทุกสังคมต่างดำเนินการส่งเสริมด้านการศึกษา โดยมุ่งหวังให้ประชาชน และองค์กรมีศักยภาพในการจัดการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการทางการศึกษาในชุมชนนั้น และเพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าที่เป็นสากล รัฐบาลมีความเชื่อพื้นฐานว่า “การศึกษา” เป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาให้มีคุณภาพ สามารถปรับตัวเองให้รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และเชื่อว่าการศึกษาที่เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศ จะสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมไทย ทั้งยังสร้างความสมดุลและความกลมกลืนของการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้ รัฐบาลตระหนักว่าการจัดการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ยังไม่สามารถสนองความต้องการในการพัฒนาบุคคล ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศซึ่งกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วขนาดนี้ได้ดีเท่าที่ควร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

2535 : 2)

ผู้นำของชาติมหาอำนาจ และผู้นำประเทศทั่วโลกต่างเคลื่อนไหวเพื่อขจัด และระงับยับยั้งสงครามที่กำลังดำเนินอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ การลดอาวุธเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด และความร่วมมือในหลายด้านได้กลายเป็นกระแสหลักของโลกอย่างชัดเจน ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในบรรดาประเทศเหล่านั้นที่หันไปใช้บทบาทในการสร้างสันติภาพ และกระชับความสัมพันธ์ฉันท์พี่น้องกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งมิตรไมตรีในการที่จะเปลี่ยนแปลงความขัดแย้งทางทหาร เพื่อพัฒนาไปสู่การเจรจาทางการเมืองที่ส่งผลต่อสันติภาพ และความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของโลกในอนาคต (กวี ประเคนรี. 2538 : 1)

ดังนั้น เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2534 กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน และกระทรวงกลาโหมจึงได้กำหนดกรอบแนวนโยบายในการจัดโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาไว้คือ “การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของทหารประจำการในกองทัพให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นหลักสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาการปกครองของระบอบประชาธิปไตย” ทหารกองประจำการทุกคนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาแล้ว ควรได้รับการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในระหว่างเข้ารับราชการทหารกองประจำการ 2 ปี โดยมีให้เกิดผลกระทบต่อการฝึกหลักของกองทัพ

กองทัพบกเป็นหน่วยงานหนึ่งอยู่ในสังกัดกระทรวงกลาโหม ได้ให้การสนับสนุนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าว เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของทหารกองประจำการ ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของกองทัพบกให้สูงขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากองทัพให้มีความพร้อมรบทันสมัยมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันยังเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ ในการพัฒนาประเทศให้ก้าวไปสู่ระบอบประชาธิปไตยที่มั่นคงถาวรต่อไปในอนาคต กองทัพบกมีการฝึกอบรมวิชาชีพแก่ทหารกองประจำการขั้นพื้นฐานอยู่แล้ว จึงนำความรู้ดังกล่าวเทียบโอนให้สามารถศึกษาตามหลักสูตรได้โดยใช้เวลาอันสั้น (กรมยุทธการทหารบก. 2534)

วิธีการในการส่งเสริมบรรยากาศ หรือสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่นั้น ผู้สอนแต่ละท่านก็คงจะมีแนวทางเป็นของตัวเองอยู่แล้ว โดยเฉพาะถ้าหากท่านมีความเที่ยงธรรมในตัวเอง ด้วยการให้ความสนใจแก่นักศึกษาผู้ใหญ่ทุกคน โดยเฉพาะมีความเป็นกันเอง (friendly) ท่านก็จะทำให้บรรยากาศเริ่มต้นด้วยดี นอกจากนั้นแล้ว ท่านยังควรจะทำให้ความสำคัญแก่ผู้ใหญ่ที่เป็นผู้เรียนทุกคน ในฐานะเป็นสมาชิกของกลุ่ม ก็จะทำให้บรรยากาศภายในกลุ่มดำเนินไปด้วยดี โดยต้องระวังที่จะไม่ก่อให้เกิดข้อขัดแย้งในการแสดงความคิดเห็นของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ท่านจะต้องอาศัยเทคนิคและทักษะของการชมเชย หรือการให้แรงเสริมทางบวกมากกว่าที่จะไปตำหนิหรือกล่าวโทษความผิดที่อาจเกิดขึ้นได้ ถ้าหากท่านสามารถสร้างสรรค์บรรยากาศในทางที่ดีให้เกิดขึ้นแล้ว ท่านก็จะดำเนินการสอนไปด้วยดี และนักศึกษาผู้ใหญ่ก็จะเริ่มต้นการเรียนรู้ได้เช่นกัน (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2538 : 196)

กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และเป็นหน่วยงานซึ่งสังกัดกองทัพบก ตั้งอยู่ ณ ตำบลพรหมณี อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก มีอัตราการจัดหน่วยที่สมบูรณ์แบบ และมีหน่วยขึ้นตรง ดังนี้ คือ กองบังคับกองพัน กองร้อยกองบังคับการ และกองร้อยที่ 1 กองร้อยที่ 2 และกองร้อยที่ 3 ครอบคลุมอัตราการจัดเฉพาะกิจเรียบร้อยแล้ว และภารกิจส่วนสำคัญยิ่ง คือ การพัฒนาบุคลากรกำลังพลในสังกัด โดยร่วมกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครนายก ดำเนินการจัดการเรียนทางไกลตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งได้จัดให้กับทหารกองประจำการมาแล้ว 9 รุ่น ซึ่งนับว่าได้ผลในระดับหนึ่ง และมีแนวโน้มจะขยายผลมากขึ้น สภาพปัจจุบันปรากฏว่ามีอุปสรรคในการดำเนินการตามโครงการนี้ ดังต่อไปนี้ (การสัมภาษณ์ครูประจำกลุ่ม ร.ท. สุดใจ จำศิริ จ.ส.อ. สนั่นปัญญา ศรีสืบ และทหารกอง

ประจำการ พลฯ สนอง ประการะนัง พลฯ อำนาจ สุดแรง พลฯ ไบพรหม มีเดช พลฯ ประ นวนทอง และ พลฯ มานพ วิสัยสง กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า. 2540)

1. ผู้บังคับหน่วยทหารยังขาดความรู้ความเข้าใจ และความสนใจต่อโครงการขยาย โอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของทหารกองประจำการ และยังไม่เห็นคุณค่า ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ว่า มีประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และ ประเทศชาติ

2. ครูประจำกลุ่มซึ่งเป็น นายทหาร นายสิบ ไม่ได้รับความสนใจ และความสำคัญ จากผู้บังคับหน่วยเท่าที่ควร ทำให้ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานผู้บังคับบัญชามักจะลืมห ทำให้ความก้าวหน้าทางราชการไม่สู้จะเป็นไปด้วยดีเท่าที่ควร

3. ทหารกองประจำการยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจต่อโครงการฯ การสมัครเข้าเรียน ต่อก็ทำตามเพื่อนฝูง หรือผู้บังคับบัญชาสั่งการ ให้เรียนก็เรียนโดยไม่รู้ว่าเรียนแล้วจะได้ ประโยชน์อะไร การเตรียมตัวก่อนมาเป็นทหารไม่มีความพร้อมทำให้ไม่สามารถเรียนต่อได้ เนื่อง จากขาดหลักฐาน ส่วนราชการทั้งอำเภอและหน่วยทหารขาดการประชาสัมพันธ์

4. หน่วยทหารต่าง ๆ มีภารกิจประจำของหน่วย เช่น การรักษาการณ์ การฝึก การกิจด้านการป้องกันประเทศ ปฏิบัติงานตามโครงการพระราชดำริ ฯลฯ การดำเนินกิจกรรม ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา บางครั้งไม่สอดคล้องกับภารกิจของหน่วย มีปัญหา ในการพบกลุ่ม

5. ระยะเวลาที่กำหนดการเรียนการสอน แต่เดิมกำหนดภาคเรียนที่ 1 หลังจาก ทหารเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการแล้ว 6 เดือน ทำให้เทียบโอนในภาคเรียนสุดท้าย ไม่ทันก่อนทหารปลด ดังนั้น ควรกำหนดตั้งแต่วันที่ทหารเริ่มเข้าประจำการ

6. หลักสูตรการเรียนการสอน ควรได้รับการพิจารณาให้เป็นที่ยอมรับต่อสังคม ทั่วไป ต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสังคมหรือท้องถิ่น และสามารถ นำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้ สามารถช่วยเหลือสังคม และประเทศได้

7. กิจกรรมของนักศึกษาทหารกองประจำการยังอยู่ในวงแคบ การดำเนินงาน ด้านกิจกรรมยังเป็นเพียงภายในกลุ่มของตนเองเท่านั้น ควรจัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่มนักศึกษา ทางไกลอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ทหารกองประจำการ เพื่อให้เกิดความหลากหลายทางความคิด มี ประสบการณ์เพิ่มขึ้น หรือทำกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ และกิจกรรมกีฬา เป็นต้น

8. ตำราเรียนมีไม่เพียงพอ นักศึกษาทหารกองประจำการต้องหมุนเวียนตำราเรียน การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนน้อยมาก เนื่องจากงบประมาณมีจำกัด ควรขอความร่วมมือขอรับการสนับสนุนจากภาคเอกชนที่เห็นความสำคัญของการศึกษา

อย่างไรก็ดี เนื่องจากโครงการดังกล่าวเป็นโครงการใหม่ ยังไม่ได้ศึกษาค้นคว้า หรือประเมินผลอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรศึกษาปัญหาการเรียนของทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เพื่อให้ได้ข้อมูลอันจะนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนา และปรับปรุงโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 วิธีเรียนทางไกล สำหรับทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนการสอนของทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เกี่ยวกับการเรียนการสอน ใน 3 ด้าน คือ ด้านสื่อการสอน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านครูประจำกลุ่ม

2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตามความคิดเห็นของทหารกองประจำการทั้ง 3 ด้าน โดยวิเคราะห์ตามสถานภาพสมรส ภูมิลำเนาเดิม วุฒิการศึกษาเดิม อาชีพของบิดา - มารดา และอาชีพก่อนเป็นทหาร

3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการเรียนของทหารกองประจำการทั้ง 3 ด้าน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียน ของทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ทั้ง 3 ด้าน
2. ได้ความคิดเห็นที่แตกต่างของทหารกองประจำการ เพื่อประโยชน์ในการหาทางแก้ไขปัญหาการเรียนของทหารกองประจำการ
3. ได้แนวทางและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกระบวนการ และรูปแบบการเรียน ของทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาในครั้งนี้เป็นไปตามความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่วางไว้ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียน นายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่ลงทะเบียนเรียนเป็นนักศึกษา จำนวน 224 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เลือกมาจากประชากรโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ร้อยละ 46.00 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา มีดังต่อไปนี้
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 3.1.1 สถานภาพสมรส
 - (1) โสด
 - (2) สมรส
 - 3.1.2 ภูมิลำเนาเดิม แบ่งเป็น
 - (1) ในเขตเทศบาล
 - (2) นอกเขตเทศบาล

3.1.3 วุฒิการศึกษาเดิม

- (1) ป. 6 (ในระบบโรงเรียน)
- (2) ป. 6 (นอกระบบโรงเรียน)

3.1.4 อาชีพของบิดา - มารดา แบ่งเป็น

- (1) ค้าขาย
- (2) ทำไร่ทำนา
- (3) รับจ้าง

3.1.5 อาชีพก่อนเป็นทหาร แบ่งเป็น

- (1) ค้าขาย
- (2) ทำไร่ทำนา
- (3) รับจ้าง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการเรียนของทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เกี่ยวกับการเรียนการสอน ใน 3 ด้าน ได้แก่

- 3.2.1 ด้านสื่อการเรียน
- 3.2.2 ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม
- 3.2.3 ด้านครูประจำกลุ่ม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การศึกษานอกระบบโรงเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) หมายถึง ระดับการศึกษาต่อจากระดับการศึกษาภาคบังคับปีที่ 6 ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้ที่ต้องการศึกษาหาความรู้ ได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ ทักษะ เจตคติ ที่เป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพหรือเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาขั้นให้กับทหารกองประจำการ แบ่งเป็นภาคเรียนเป็น 3 ภาคเรียน เมื่อสำเร็จจะได้วุฒิการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 3)
2. ปัญหาการเรียนของทหารกองประจำการ หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคที่จะทำให้การเรียนของทหารกองประจำการไม่บรรลุผลสำเร็จ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เกี่ยวกับการเรียนการสอน ใน 3 ด้าน คือ ด้านสื่อการเรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านครูประจำกลุ่ม

2.1 ด้านสื่อการสอน หมายถึง ตัวกลางในการนำมาใช้ในการสอนเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความคิด ความสามารถ ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าขณะเรียน และแก้ปัญหาให้กับทหารกองประจำการที่เป็นนักศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยวิธีเรียนทางไกล สามารถแบ่งเป็น สิ่งพิมพ์ และโสตทัศน

2.2 ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม หมายถึง กิจกรรมที่กำหนดให้ทหารกองประจำการที่เป็นนักศึกษาทางไกล มาร่วมทำกิจกรรมในวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด โดยมีครูประจำกลุ่มเป็นผู้ประสานงานให้เกิดกิจกรรมการจัดให้พบกลุ่ม จะจัดเป็นประจำทุกสัปดาห์ สัปดาห์ละไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง ตามแต่ละกลุ่มจะกำหนด กิจกรรมการพบกลุ่มมี 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมการพบกลุ่มในการเรียนการสอน และกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.3 ด้านครูประจำกลุ่ม หมายถึง นายทหาร นายสิบ สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่มีบุคลิกภาพดี มีความประพฤติดี มีความรู้ความสามารถเหมาะสม และมีคุณสมบัติตั้งแต่ ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่าขึ้นไป มีความสนใจในการจัดการศึกษาทางไกล อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ สามารถอุทิศเวลาให้กับกลุ่มผู้เรียนได้ ได้รับการอบรมเป็นครูการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ เพื่อทำหน้าที่ครูประจำกลุ่ม และได้รับการแต่งตั้งจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ให้เป็นครูประจำกลุ่มทำหน้าที่ให้คำแนะนำคำปรึกษาแก่ผู้เรียนที่เป็นทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

3. ภูมิสำเนาเดิม หมายถึง ถิ่นที่อยู่อาศัยเดิมของทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า อาศัยอยู่ติดต่อกันอย่างน้อย 15 ปี ก่อนที่จะเข้ารับราชการเป็นทหาร โดยแบ่งตามเขตการปกครองท้องถิ่น ได้แก่

3.1 ในเขตเทศบาล หมายถึง ผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลเมือง เขตเทศบาลตำบล และเขตสุขาภิบาล

3.2 นอกเขตเทศบาล หมายถึง ผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอื่น ที่มีไม่เขตเทศบาล

4. หน่วยสังกัด หมายถึง หน่วยทหารในกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า แบ่งตามภารกิจ และการจัดหน่วยเป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ ดังนี้

4.1 กองบังคับการกองพัน มีหน้าที่ในการควบคุมบังคับบัญชา วางแผนและ อำนวยการ

4.2 กองร้อยกองบังคับการ มีหน้าที่ จัดอาหารเลี้ยงดูทหารกองประจำการ ควบคุมยานยนต์ของหน่วย ตลอดจนระบบการติดต่อสื่อสาร

4.3 กองร้อยที่ 1 กองร้อยที่ 2 และกองร้อยที่ 3 มีหน้าที่จัดทำล้างรักษาการณ ปฏิบัติงานตามโครงการพระราชดำริ และปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย

5. ทหารกองประจำการ หมายถึง ชายไทยที่มีอายุ 21 ปีบริบูรณ์ ถูกเกณฑ์ เข้ารับราชการทหาร ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พุทธศักราช 2497 มีกำหนดระยะเวลา 2 ปี ในที่นี้หมายถึง ทหารกองประจำการที่เข้ารับราชการในกองพันทหารราบ โรงเรียน นายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่ได้สมัครเข้าเป็นนักศึกษา และลงทะเบียนเรียนตามโครงการขยาย โอกาสทางการศึกษา วิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. การจัดการศึกษานอกโรงเรียน
2. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนในหน่วยทหารของไทย
3. โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
4. กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
5. เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนทางไกล

การจัดการศึกษานอกโรงเรียน

1. ความเป็นมา งานการศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกระบบโรงเรียน โดยมีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการ และวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ชัดเจน กิจกรรมการศึกษาดังกล่าว มีทั้งจัดเป็นกิจกรรมโดยเอกเทศ และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมอื่น หน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนนั้น เป็นทั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่ทางการศึกษานอกโรงเรียนโดยตรง และหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนชุมชนที่อยู่อาศัย การศึกษาเป็นเครื่องมือนำไปสู่วัตถุประสงค์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคมในทางทฤษฎีได้นับเนื่องจากการศึกษานอกโรงเรียนเป็นระบบหนึ่งของการศึกษาตลอดชีวิตที่มีส่วนเชื่อมโยงอย่างแนบแน่นและต่อเนื่องกับการศึกษาในระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย

การศึกษาที่จัดขึ้นแต่เดิมนั้น เป็นการศึกษาในระบบชั้นเรียน มุ่งให้การศึกษาเฉพาะเด็กและเยาวชนเท่านั้น ทำให้เกิดข้อจำกัดในการศึกษา ทั้งที่จริงแล้วยังมีบุคคลผู้ด้อยโอกาสเป็นจำนวนมากที่ไม่ได้รับการศึกษา เช่น เด็กเร่ร่อน เด็กยากจน ซึ่งจำเป็นต้องประกอบอาชีพ เพื่อความอยู่รอดของตนเองโดยไม่อาจมีเวลาในการศึกษาในระบบโรงเรียนได้ ฯลฯ ทำให้การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นความหวังของวงการการศึกษา และเป็นกลไกที่สำคัญของรัฐบาลในการพัฒนาคุณภาพของคนส่วนใหญ่ในประเทศได้

2. การศึกษานอกโรงเรียน มุ่งที่จะให้ประชาชนได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างครบวงจร ได้การผสมผสานการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นกระบวนการต่อเนื่อง มี 6 ลักษณะ คือ การให้ความรู้พื้นฐาน การให้ความรู้ระดับมัธยมศึกษา การให้ความรู้และทักษะอาชีพ การให้บริการข่าวสารข้อมูล จัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา และ การพัฒนาคุณภาพทางการศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2539)

2.1 การให้ความรู้ขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาให้ประชาชนได้มีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต สามารถอ่านออก เขียนได้ คิดเป็นทำเป็น สามารถแสวงหาความรู้ ตลอดจนข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เพิ่มเติมได้ ลักษณะของการจัดการศึกษา ได้แก่ การรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ การศึกษาแบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่องในหลักสูตรต่าง ๆ การศึกษานอกโรงเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น ชาวไทยภูเขา ชาวไทยในเขต 5 จังหวัดภาคใต้ การศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ได้กำหนดวิธีเรียนไว้ 3 วิธี คือ

2.1.1 แบบชั้นเรียน คือ วิธีเรียนที่นักศึกษาจะต้องไปเข้าชั้นเรียน เช่นเดียวกับนักเรียนภาคปกติ ในระบบโรงเรียน เพียงแต่ช่วงเวลาเรียนจะเป็นตอนเย็นหรือตอนค่ำ หลังจากให้ผู้เรียนว่างจากภารกิจประจำวันต่าง ๆ แล้ว เมื่อศึกษาเล่าเรียนและทำกิจกรรมการเรียนจนครบเงื่อนไขตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ก็ให้จบการศึกษาแต่ละระดับ และเมื่อจบแล้วจะได้รับประกาศนียบัตร ซึ่งมีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับผู้เรียนในระบบโรงเรียนทุกประการ

2.1.2 แบบทางไกล เป็นวิธีเรียนที่เหมาะสมแก่ผู้ที่มีภารกิจมากจนไม่มีเวลาที่จะเข้าไปนั่งเรียนในชั้นเรียนได้เป็นประจำ เช่น อยู่ในชนบทที่ห่างไกลจากสถานที่ตั้งของสถานศึกษา เมื่อผู้เรียนไปขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาและลงทะเบียนเรียนที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดต่าง ๆ แล้วก็จัดหาตำราต่าง ๆ ที่นักศึกษาสามารถเรียนด้วยตนเองได้โดยฝึกทำแบบฝึกหัด ฟังรายการวิทยุ นอกจากนั้นนักศึกษาจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เมื่อจบหลักสูตรแล้วได้รับประกาศนียบัตร มีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับผู้เรียนในระบบโรงเรียนทุกประการ

2.1.3 แบบตนเอง เป็นวิธีการเรียนที่มีลักษณะคล้ายกับวิธีการเรียนทางไกล คือ นักศึกษาไม่ต้องเข้าชั้นเรียน จะใช้เวลาศึกษาค้นคว้าอ่านตำราต่าง ๆ ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ ไม่ต้องกังวลกับการติดตามฟังรายการต่าง ๆ ซึ่งเป็นบทเรียนทางวิทยุ ต้องเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไม่น้อยกว่า 75% ของเวลา

พบกลุ่มทั้งหมด และต้องผ่านเกณฑ์การประเมินด้วย นักศึกษาที่สอบได้ครบและผ่านกิจกรรมกลุ่มตามเกณฑ์ที่กำหนดก็จะได้รับประกาศนียบัตร มีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับผู้เรียนในระบบโรงเรียนทุกประการ (เสาวนีย์ เลวลัย. 2536 : 279 - 280)

2.2 การให้ความรู้ระดับมัธยมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาให้ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนได้เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สนับสนุนให้มีการนำมาตรการต่าง ๆ เช่น การยกเว้นเงินค่าบำรุงการศึกษา การให้มีบัตรส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน การจัดกิจกรรมเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย ฯลฯ เข้ามาใช้ในการส่งเสริมการเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และสนับสนุนในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาทุกวิธีเรียน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย ความรู้ ทักษะ และเจตคติ ให้มีคุณลักษณะที่เพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการประกอบอาชีพ

2.3 การให้ความรู้และทักษะอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ และทักษะในการทำงาน การประกอบอาชีพ เพื่อการพึ่งตนเองและตอบสนองการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ลักษณะของกิจกรรมจะจัดในรูปแบบของการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น การจัดกลุ่มผู้สนใจ เป็นต้น

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนนั้น มุ่งตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เนื้อหาของวิชาจึงมีลักษณะที่ใกล้ชิดกับชุมชนชนบทเป็นพิเศษ โดยนำเอาสภาพปัญหาของชุมชนมาเป็นบทเรียนในการให้ความรู้ ซึ่งตรงกับความต้องการ และตรงตามสภาพของแต่ละบุคคล

การดำเนินการศึกษานอกโรงเรียนในปัจจุบันนี้มีวิธีการดำเนินงานหลายวิธีด้วยกัน กล่าวคือ

1. กรมการศึกษานอกโรงเรียนดำเนินการเอง ได้แก่ กิจกรรมในสถานศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
2. กรมการศึกษานอกโรงเรียนร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ในโรงเรียน ผู้ใหญ่ ดำเนินการร่วมกับสถานศึกษาในระบบโรงเรียน ทั้งกรมสามัญศึกษาและการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นต้น
3. การส่งเสริมให้ผู้อื่นดำเนินการ โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนจะสนับสนุนเพียงบางส่วน ได้แก่ การให้เอกชน บริษัท โรงงาน สื่อมวลชน รัฐวิสาหกิจหรือ

หน่วยงานของรัฐดำเนินการ เช่น การจัดเรียนการศึกษาสายสามัญในโรงงานอุตสาหกรรม การจัดกลุ่มสนใจโดยพัฒนากรหรือเกษตรตำบล การเผยแพร่ข่าวสารหรือข้อมูลบนรถโดยสารประจำทาง เป็นต้น

4. การประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้จัดการศึกษานอกโรงเรียน โดยกระตุ้นส่งเสริม เสนอแนะแนวความคิดในการดำเนินงาน เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดการศึกษานอกโรงเรียนให้แก่เด็กไทยในต่างประเทศ เป็นต้น

2.4 การให้บริการข่าวสารข้อมูล เป็นการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง การประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต ปลุกฝังนิสัยรักการอ่านแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เน้นการได้รับข่าวสารข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้จัดกิจกรรมในลักษณะนี้หลายกิจกรรม ได้แก่ การผลิตและเผยแพร่เอกสารพิมพ์ การจัดกิจกรรมส่งเสริมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดเคลื่อนที่ หน่วยโสตทัศนศึกษา ภาพยนตร์การศึกษา รายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา รายการวิทยุโรงเรียน หนังสือพิมพ์ฝาผนัง ห้องฟ้าจำลอง พิพิธภัณฑ์การศึกษา เป็นต้น

2.5 จัดการเรียนการสอนโดยการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนผ่านเทคโนโลยีทางการศึกษาควบเทียมนานทั่วทุกจังหวัดในประเทศไทย และพัฒนาคุณภาพของวัสดุ อุปกรณ์ บุคลากร ตลอดจนเทคนิควิธีการที่ได้มาตรฐานในการผลิตรายการโทรทัศน์และวีดิทัศน์ เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ขณะเดียวกันได้สนับสนุนการใช้สื่อประสม (Multi - Media) ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และนำสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาทุกรูปแบบ มาใช้จัดการศึกษาให้กระจายออกไปยังกลุ่มเป้าหมายอย่างกว้างขวาง

2.6 การพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียน

2.6.1 มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ในเรื่องปัจจัยป้อนทางการศึกษาด้านครู ผู้เรียน หลักสูตร ผู้บริหาร สื่อการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษานอกโรงเรียน

2.6.2 มุ่งเน้นให้มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน และการบริหารการศึกษา เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย

2.6.3 เร่งรณรงค์ส่งเสริมการใช้ภาษาไทย และการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ให้บูรณาการเข้าในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนต่าง ๆ

2.6.4 มุ่งเน้นที่จะจัดสรรอัตรากำลังที่มีอยู่ ให้กระจายออกไปปฏิบัติงานในหน่วยปฏิบัติ ในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอให้มากขึ้น เพื่อขยายการให้บริการ และเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

2.6.5 ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของชุมชน บุคคล และหน่วยงานต่าง ๆ เป็นเครือข่ายในการจัดการศึกษาของชุมชน

2.6.6 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และเครือข่ายให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และยกระดับการทำงานให้สูงขึ้น

2.6.7 ส่งเสริมให้พัฒนาเนื้อหาสาระ ของงานการศึกษานอกโรงเรียน โดยบูรณาการในเรื่องการศึกษา เอกส์ โสภณิ อาชีพ สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาชุมชน ให้เป็นสาระสำคัญของการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนในหน่วยทหารของไทย

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนในหน่วยทหาร เป็นกิจกรรมที่ดำเนินมาเป็นเวลานานแล้ว หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้มีการจัดกิจกรรมให้กับทหารเกณฑ์ในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ อยู่เสมอ ดังปรากฏในประวัติการจัดการศึกษาของหน่วยทหาร (คำเนิร เลขะกุล. 2514 : 4 - 81)

1. สมัยโบราณ เริ่มต้นเมื่อคนไทยมีการรวบรวมกำลังคนจัดตั้งเป็นหน่วยทหารขึ้น โดยแบ่งทหารออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทประจำที่ และไม่ประจำที่ ทหารประเภทประจำที่เราเรียกว่า “ไพร่หลวง” ซึ่งเป็นพวกที่มีโอกาสได้รับการศึกษาเป็นพิเศษเกี่ยวกับความรู้หนังสือไทย ตัวเลข และงานช่างต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะจะต้องมาอยู่ กิน นอนในหน่วยทหาร เพื่อทำหน้าที่ป้องกันพระนครและพระมหากษัตริย์ ดังนั้น การอบรมวิชาหนังสือ และ

งานช่างจึงเป็นสิ่งจำเป็นมาก ส่วนทหารประเภทไม่ประจำที่นั่น เป็นพวกที่เรียกมาสักเลขขึ้น บัญชีไว้แล้วปล่อยตัวไป จะเรียกใช้เมื่อมีสงครามเท่านั้น

2. ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในตอนต้นรัชกาลที่ 5 ทหารประจำที่ที่อยู่ในพระนครได้รับหน้าที่ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น ต้องใช้เวลาในการฝึกอบรมเกี่ยวกับหน้าที่ของทหารทำให้ไม่มีเวลาสำหรับเล่าเรียนพิเศษ ซึ่งแม้แต่การรับเบี้ยเลี้ยง เงินเดือนก็ใช้วิธีลงลายนิ้วมือ ต่อมากิจการทหารได้รับการปรับปรุงให้เป็นกองทัพสมัยใหม่แบบยุโรป จึงจำเป็นต้องอาศัยการอ่านออกเขียนได้มากขึ้น แต่ทหารส่วนมากก็ยังไม่รู้หนังสืออยู่นั่นเอง แต่ต่อมาจะมีพระราชบัญญัติประถมศึกษาขึ้นมาใช้บังคับกระทรวงกลาโหมก็ยังถือว่า เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้นในสมัยนี้จึงไม่มีการจัดการศึกษาใด ๆ ให้กับเหล่าทหาร

3. หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในสมัยนี้ได้แบ่งการปกครองออกเป็น 3 ระยะ คือ

3.1 ระยะแรก การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 หลัก 1 ใน 6 ที่คณะราษฎรกำหนดขึ้น คือ รัฐบาลจะบำรุงความสุขสมบูรณ์ของประชาชนในทางเศรษฐกิจ ดังนั้นหน่วยราชการจึงหาทางให้ประชาชนทุกคนมีความรู้ในการทำมาหากินเป็นการด่วน ภายในหน่วยทหารจึงได้นำเอางานเกษตรกรรมมาเป็นหลักในการฝึกอบรมทหารอย่างจริงจัง

3.2 ระยะที่ 2 ในปี พ.ศ. 2483 รัฐบาลเร่งรัดการศึกษามากขึ้น กระทรวงกลาโหมได้มีคำสั่งให้ทหารทุกคนในกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ต้องมีความรู้อย่างต่ำประโยคประถมศึกษา และเน้นลงไปว่าพลทหารทุกคนต้องมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดนี้ จึงจะปลดเป็นทหารกองหนุนได้ ทำให้การจัดการศึกษาในหน่วยทหารได้ผลมากขึ้น เนื่องจากทุกคนอยากกลับบ้าน

3.3 ระยะที่ 3 ซึ่งตรงกับ ปี พ.ศ. 2488 เมื่อเสร็จสิ้นสงครามมหาเอเชียบูรพา กองทัพไทยอยู่ในระยะฟื้นตัวใหม่ มีการเปลี่ยนคณะรัฐบาล ผู้บังคับบัญชา กระทรวงกลาโหมได้ยกเลิกระเบียบปฏิบัติเดิมในการบังคับให้ทหารสอบผ่านชั้นประถมปีที่ 4 จึงจะได้รับการปลดประจำการ เพราะพิจารณาเห็นว่าเป็นการบีบบังคับมากเกินไป การศึกษาหนังสือไทย และเลขจึงถอยหลังไปหาแบบเดิม คือ หน่วยใดจะสอนก็สอน ตามนโยบายของผู้บังคับหน่วยขนาดเล็ก

4. สมัยปัจจุบัน การดำเนินงานจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จในหน่วยทหาร โดยกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ ได้กำหนดไว้ในลักษณะคล้าย ๆ กันคือ ให้หน่วยทหารที่สังกัดในแต่ละกองทัพบก สำนวณจำนวนทหารที่ไม่รู้หนังสือในหน่วยของตน แล้วรายงาน

ไปยังกองทัพต้นสังกัด และจะต้องจัดให้มีการดำเนินการสอนตามหลักสูตร และประมวลการสอนผู้ใหญ่ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการให้การรับรอง โดยมุ่งหมายให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้ใบรับรองหรือประกาศนียบัตรประถมศึกษา ส่วนเวลาเรียนนั้น ให้แต่ละหน่วยพิจารณากำหนดมิให้ขัดแจ้งกับการฝึกทหารยามปกติ และพยายามใช้เวลานอกเวลาการสอนด้วย ใช้เวลาการศึกษาให้เสร็จสิ้นภายใน 1 ปี นอกจากการศึกษาทางด้านอ่านออกเขียนได้แล้ว ทางกองทัพต่าง ๆ ยังได้จัดโครงการฝึกอบรมอาชีพให้แก่ทหารเกณฑ์อีกด้วย (วิระชัย มีชอบธรรม, 2520 : 104)

กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมมือกับสำนักงานทหารพัฒนาการจัดการสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขึ้นในหน่วยทหารทุกเหล่าทัพ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 ได้เปิดเป็นห้องเรียนทดลองครั้งแรก 4 แห่ง ได้แก่ ศูนย์การทหารปืนใหญ่ ศูนย์การทหารราบปราณบุรี กองบิน 4 ตาคลี และโรงเรียนพลทหารเรือสัตหีบ (ภมรพรรณมณฑาพันธ์, 2528 : 31)

โดยมุ่งหมายในการให้การศึกษาผู้ใหญ่กับทหารกองประจำการ หรือทหารเกณฑ์ ก็คงเช่นเดียวกับการศึกษาผู้ใหญ่โดยทั่ว ๆ ไป กล่าวคือ (สำนักงานทหารพัฒนา, 2524 : 11 - 13)

1. ให้ทหารที่ขาดโอกาสได้เรียนวิชาสายสามัญ
2. ให้ทหารได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม
3. ให้ทหารได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
4. ให้ทหารได้รู้จักปรับปรุงตนเองเพื่อยกระดับตนให้สูงขึ้น
5. ให้ทหารได้รู้จักวัฒนธรรมของชาติและส่งเสริมความมั่นคงของชาติ
6. ให้ทหารเป็นคนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่
7. ให้ทหารเป็นผู้นำในสังคมในภูมิสำเนาของตนเพื่อเป็นพลังงานในการพัฒนาประเทศ

ในการพัฒนาทหารกองประจำการนั้น ได้ดำเนินการ 2 วิธี คือ

1. ดำเนินการเปิดหลักสูตรผลิตครูเพื่อไปทำการถ่ายทอด หรือเผยแพร่ให้กับทหารกองประจำการแต่ละหน่วย
2. ให้ความรู้แก่ทหารกองประจำการโดยตรง โดยการจัดชุดฝึกเคลื่อนที่ออกดำเนินการตามหน่วยทหารทั่วประเทศ ซึ่งการพัฒนาทหารกองประจำการนั้นได้กระทำในสาขาต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ผลิตรูด้านเกษตรกรรม โดยจัดหลักสูตรนายทหารเกษตรนั้น เพื่อผลิตครูทางการเกษตร เพื่อกลับไปทำหน้าที่ครูให้กับหน่วยต้นสังกัดต่อไป นอกจากเปิดหลักสูตรนายทหารสัญญาบัตรแล้ว ยังมีหลักสูตรสำหรับนายทหารชั้นประทวน ได้แก่ หลักสูตรพืช ไร่นา หลักสูตรพืชสวน หลักสูตรการเลี้ยงสัตว์ หลักสูตรการประมง และหลักสูตรการสหกรณ์ เป็นต้น

2.2 การผลิตครูการสอนการศึกษาผู้ใหญ่ โดยจัดหลักสูตรเบ็ดเสร็จ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรอง หลักสูตรจะแตกต่างตามสภาพท้องถิ่น การศึกษาผู้ใหญ่ได้จัดเป็นหลักสูตรครูสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ เพื่อกลับไปทำหน้าที่ครูสอนประชาชนทั่วไปของทหารเกณฑ์

2.3 โครงการวางแผนครอบครัว เพื่อสนองตอบนโยบายรัฐบาลซึ่งมีเป้าหมายจากอัตราการเพิ่มของประชากร โดยผลิตเจ้าหน้าที่เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการวางแผนครอบครัวให้กับข้าราชการและครอบครัวตลอดจนประชาชน

2.4 โครงการจัดด้านเอกสารปาฐก โดยจัดทำเอกสารต่าง ๆ แจกจ่าย เผยแพร่ โดยวางเป้าหมายให้ถึงตัวทหารกองประจำการโดยตรง โดยเนื้อหาจะเน้นหนักไปในการศึกษาทางการเกษตร การช่างฝีมือต่าง ๆ

2.5 การจัดชุดวิชาเคลื่อนที่ เป็นการให้ความรู้โดยตรงแก่ทหาร ซึ่งมีทั้งวิชาชีพและวิชาสามัญ

ด้านงบประมาณ ปัจจุบันกรมการศึกษานอกโรงเรียนให้การสนับสนุนงบประมาณให้กับครูผู้สอนในหน่วยทหาร โดยให้ค่าตอบแทนเป็นค่าสอนของครู ส่วนค่าวัสดุ สำนักงานทหารพัฒนาให้การสนับสนุนอยู่แล้ว ทั้งนี้หน่วยทหารจะต้องปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการสอนของครู ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการทุกประการ

ในปัจจุบันคณะรัฐมนตรีมีมติให้ กรมการศึกษานอกโรงเรียนดำเนินการโครงการขยายโอกาสทางการศึกษานอกโรงเรียน โดยมีจุดประสงค์ที่จะจัดการศึกษาให้ผู้ที่ยังชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปแล้ว และไม่ได้ศึกษาต่อในระบบโรงเรียน ให้มีโอกาสดำเนินการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามนโยบายของรัฐบาลที่จะขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้จัดกิจกรรมรวม 2 กิจกรรม คือ

1. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530

2. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2533

ในการจัดการศึกษาให้กับทหารกองประจำการ ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ตามหลักสูตร กรมการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 ที่ได้รับการยกเว้นค่าเล่าเรียนทุกรายการ ตามอัตราการเก็บเงินบำรุงการศึกษา โดยจะยกเว้นค่าเล่าเรียนภาคเรียนที่ 2 ทุกหมวดวิชา ยกเว้นภาคเรียนที่มีการเทียบโอนผลการเรียนจนกระทั่งจบหลักสูตร และจะได้รับการจัดสรรแบบเรียนให้หมุนเวียนยืมเรียนด้วย

โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สำหรับทหารกองประจำการหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 มีรายละเอียดดังนี้

1. ความเป็นมา เหตุผลและความจำเป็นของรัฐบาล โดยกระทรวงศึกษาธิการ จะต้องเร่งรัดการขยายโอกาสทางการศึกษานั้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางด้านสังคม เศรษฐกิจ อุตสาหกรรมและเทคโนโลยีเจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว และเป็นที่คาดหมายกันว่า อีกไม่นานประเทศไทยจะต้องเปลี่ยนโฉมหน้าจากประเทศสังคมเกษตร ไปสู่สังคมอุตสาหกรรม อย่างแน่นอน จึงต้องเตรียมบุคลากรให้พร้อม เพื่อเตรียมรับกับความเจริญก้าวหน้าดังกล่าวที่เกิดขึ้น รัฐบาลได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการจัดทำโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ขึ้น โดยเร่งรัดกระตุ้นให้ผู้เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปแล้ว ได้มีโอกาสศึกษาต่อทั้งในระบบ และนอกระบบโรงเรียน (ทวีป อภิสัทธ, 2534 : 4 - 5) และเริ่มดำเนินการตามโครงการ เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2532 มอบหมายให้ กรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นแกนกลางในการดำเนินการขยายโอกาส ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 หรือหลักสูตรอื่นใดที่จะพัฒนาขึ้น และเทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการจัดฝึกอบรมวิชาชีพในระดับที่สูงกว่าระดับประถม โดยให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนประสานงานกับกรมและหน่วยงานที่สามารถดำเนินการในเรื่องนี้ได้ และให้รีบดำเนินการได้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2532 เป็นต้นไป (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2535 : 1)

เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ของโลกหลังสงครามโลก
รัฐบาลจึงกำหนดนโยบายในการพัฒนากองทัพ ตามทัศนคติใหม่ คือ

1) ปรับปรุงโครงสร้างกองทัพให้มีขนาดเล็กกระทัดรัด แต่มีกำลังพลที่เข้มแข็ง
และอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัย เพื่อเป็นหลักประกันในการรักษาเอกราชอธิปไตย และผล
ประโยชน์ของชาติ

2) ปรับปรุงระบบกำลังสำรอง และการเรียนเกณฑ์ทหารให้เหมาะสมกับสถาน
การณ์ใหม่ ขณะเดียวกันจะส่งเสริมให้มีการร่วมมือในด้านการทหารกับมิตรประเทศให้มากขึ้น

3) ปรับปรุงหลักสูตรของสถาบันการศึกษาของทหาร ทั้งระบบให้สอดคล้อง
กับความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

4) ส่งเสริมการพัฒนาบทบาทของกองทัพ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา
ประเทศ รวมทั้งการปกป้องผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ทั้งทางบกและทางทะเล

5) บำรุงขวัญและกำลังใจของทหารชั้นผู้น้อย ด้วยการปรับปรุงสวัสดิการ และ
จัดให้มีการฝึกอบรมมากขึ้น เพื่อการรองรับการประกอบอาชีพเมื่อออกจากประจำการ

ต่อมาในวันที่ 30 กรกฎาคม 2534 กรมการศึกษานอกโรงเรียนและกองทัพ
จึงได้กำหนดกรอบแนวนโยบายในการจัดโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาไว้ คือ

“การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของทหาร
กองประจำการในกองทัพ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นหลักสำคัญในการส่งเสริม
และพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นทหารกองประจำการทุกคนที่
เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาแล้ว ควรศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ระหว่างเข้าประจำการในกองทัพ โดยมีให้เกิดผลกระทบต่อภารกิจหลักของกองทัพ”

(กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2535 : 2)

ดังนั้นเพื่อสนองตอบนโยบายดังกล่าวข้างต้น กระทรวงกลาโหมจึงมอบหมายให้
สำนักงานทหารพัฒนา กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ กองบัญชาการทหาร
สูงสุด ประสานกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการขยายโอกาส
ทางการศึกษาสำหรับทหารกองประจำการที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาแล้วในสามเหล่า
ทัพให้สามารถศึกษาต่อเพิ่มเติมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา
คนของประเทศ และสอดคล้องกับความเจริญของสังคมเป็นอย่างยิ่ง

2. วิธีดำเนินการ สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร และหน่วยทหารในพื้นที่ ดังนี้

2.1 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค มีหน้าที่ให้การสนับสนุนในการศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 สำหรับทหารกองประจำการ ดังนี้

2.1.1 ร่วมกับสำนักงานทหารพัฒนาการ กองอำนวยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ กองบัญชาการทหารสูงสุด จัคอบรม สัมมนา ประชุมชี้แจงผู้ประสานงานและครูประจำกลุ่มของกองทัพ

2.1.2 จัดทำสื่อเสริมเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

2.1.3 จัดทำรูปแบบการแนะแนวผู้เรียนให้กับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร

2.1.4 จัดบริการแบบพิมพ์ต่าง ๆ เช่น คู่มือนักศึกษา ใบสมัคร เป็นต้น

2.1.5 จัดให้มีการนิเทศ และติดตามผล

2.1.6 ประเมินผลการเรียน

2.1.7 วิจัยและทดลองการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้กับทหารกองประจำการ เช่น การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และสื่อ เป็นต้น

2.2 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบและหรือเป็นสถานศึกษา จัดการศึกษาให้กับพลทหารกองประจำการโดยมีภารกิจ ดังนี้

2.2.1 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ร่วมกับหน่วยทหารจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนให้กับทหารกองประจำการ เพื่อให้เกิดการตัดสินใจในการสมัครเรียน

2.2.2 ดำเนินการรับสมัครทหารกองประจำการ จันทะเบียนเป็นนักศึกษา และลงทะเบียน

2.2.3 กำหนดแผนการเรียนร่วมกับหน่วยทหารและนักศึกษา ตามระยะเวลาที่ทหารกองประจำการปฏิบัติหน้าที่อยู่

2.2.4 แต่งตั้งครูประจำกลุ่มเพื่อทำหน้าที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนให้กับทหารกองประจำการ

2.2.5 ควบคุม ดูแล และส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของครูประจำ
กลุ่ม

2.2.6 ดำเนินการจัดการเรียนการสอนและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

2.2.7 ประเมินผลการเรียนการสอนและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

2.2.8 จัดทำทะเบียนและบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ของนักศึกษา

2.2.9 จัดการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร) และการนำความรู้และเครือข่ายงานการศึกษานอกโรงเรียนไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและชุมชน

2.2.10 ดำเนินการอนุมัติการจบหลักสูตรของนักศึกษาและการออกหลักฐานการศึกษาให้กับนักศึกษา

2.3 หน่วยทหาร หน่วยทหารแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.3.1 สำนักงานทหารพัฒนา กองอำนวยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ กองบัญชาการทหารสูงสุด (สทพ. กรป. กลาง) มีหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้การสนับสนุนในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 สำหรับทหารกองประจำการ ดังนี้

1) ประสานกับเหล่าทัพ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร

2) สนับสนุนสื่อเสริมต่าง ๆ เพื่อใช้ในการศึกษา

3) ร่วมนิเทศ และติดตามผล ในลักษณะที่มีการประสานงานกับหน่วยต่าง ๆ

4) ร่วมกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค จัดอบรม สัมมนา ประชุมชี้แจงผู้ประสานงาน และครูประจำกลุ่มของเหล่าทัพ

5) ร่วมทำการวิจัยและทดลองการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้กับทหารกองประจำการ และครูประจำกลุ่มของเหล่าทัพ

6) มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน และเสนอความเห็นในการอนุมัติการจบหลักสูตร

2.3.2 หน่วยทหารในพื้นที่ (ส่วนกลาง - ส่วนภูมิภาค) เป็นสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน สายสามัญวิธีการเรียนทางไกลแก่ทหารกองประจำการ มีหน้าที่ ดังนี้

- 1) ประชาสัมพันธ์ให้กับผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจ
- 2) คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้ารับการศึกษา
- 3) ประสานกับ สทพ.กรป.กลาง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร
- 4) ให้บริการสื่อเสริม
- 5) อำนวยความสะดวกให้แก่ครูประจำกลุ่มและผู้เรียน ในด้าน
อาคารสถานที่ อุปกรณ์ และสาธารณูปโภค
- 6) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีโอกาสรับการศึกษาครบถ้วน
ตามหลักสูตร
- 7) ให้ความร่วมมือในการสรรหาผู้ประสานงาน และครูประจำกลุ่ม
- 8) ประเมินผลการเรียนตามสถานศึกษามอบหมาย

3. หลักสูตรสำหรับทหารกองประจำการ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 สำหรับทหารกองประจำการเป็นหลักสูตรต่อเนื่อง
จากหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา การศึกษาระดับนี้มุ่งส่งเสริมให้ผู้
ต้องการศึกษาค้นคว้าหาความรู้แต่พลาดโอกาสที่จะศึกษาต่อในระบบโรงเรียน ได้มีโอกาสศึกษาหา
ความรู้ ฝึกทักษะและปลูกฝังเจตคติที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพได้เท่า
เทียมกับผู้อื่น สามารถปฏิบัติตนให้ดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตามสมควรแก่
อัตรภาพ

3.1 หลักการ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มี
หลักการสำคัญ ดังนี้

3.1.1 เป็นการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม
อันเป็นพื้นฐานให้เห็นช่องทางสำหรับประกอบอาชีพตามความสามารถ ความสนใจ และ
ความถนัด ตลอดจนรู้จักหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ในการที่จะใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกงาน
อาชีพ หรือเพิ่มปรับปรุงและส่งเสริมอาชีพที่ทำอยู่แล้วให้ดีขึ้น

3.1.2 เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้
ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาชีวิตประจำวัน และเป็นพื้นฐานสำหรับปรับปรุงการดำรง
ชีวิตของตนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิ่งแวดล้อม และวิทยาการใหม่ ๆ

3.1.3 เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างความเป็นเอกภาพของชาติ สอดคล้องกับ
สภาพการแก้ไขปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น

3.1.4 เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพ ในด้านจริยธรรม วัฒนธรรมค่านิยม เจตคติและพฤติกรรมไปในทางอันจะเป็นทางการช่วยพัฒนาประเทศ

3.1.5 เป็นการศึกษาที่จัดให้ประสานสัมพันธ์ทั้งในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน

3.2 จุดมุ่งหมาย หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับทหารกองประจำการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ดังนี้

3.2.1 รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา โดยคำนึงถึงกระบวนการคิด ซึ่งมีองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการ คือ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตนเอง สังคมแวดล้อม และวิชาการ

3.2.2 มีความรู้ และทักษะเพียงพอแก่การประกอบอาชีพ การศึกษาเพิ่มเติม และการดำเนินชีวิต

3.2.3 เห็นคุณค่าและธำรงไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวัฒนธรรมอันดีงาม

3.2.4 เข้าใจปัญหาบ้านเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ รู้จักพิจารณาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

3.2.5 เป็นพลเมืองดี มีศีลธรรม มีระเบียบวินัย รู้จักสิทธิและหน้าที่พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตลอดจนความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

3.2.6 มีเจตคติต่อสัมมาอาชีพ ฝึกให้ขยันอดทนและประหยัด ตลอดจนรู้จักสงวนป่า รุงรักษาธารณะสมบัติ และทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

3.3 เป้าหมาย หลักสูตรนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ ฝึกทักษะ ปลูกฝังเจตคติที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต โดยเปิดโอกาสให้เลือกรเรียนได้ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความต้องการของตนเพื่อให้สามารถปฏิบัติตนให้ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามสมควรแก่อัธภาพ

3.4 แผนการเรียน นักศึกษาทหารกองประจำการ สังกัดกองทัพบกที่สมัครเรียน ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 สามารถดำเนินแผนการเรียนและลงทะเบียนเรียนตามผลัดที่เข้ามาประจำการที่กองทัพบก อยู่ 2 แผน ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 แผนการเรียนรู้สำหรับทหารกองประจำการ ผลัดที่ 1

6 เดือน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 3
พ.ค. - ต.ค.	พ.ย. - มี.ค.	พ.ค. - ต.ค.	พ.ย. - มี.ค.
ฝึกวิชาทหาร	ส่งเสริมคุณภาพชีวิต วิชาภาษาไทย	คณิตศาสตร์ หมวดวิชาชีพ	เทียบโอน พบกลุ่ม ของจบหลักสูตร

ที่มา : กรมยุทธการทหารบก. 2534.

ตาราง 2 แผนการเรียนรู้สำหรับทหารกองประจำการ ผลัดที่ 2

6 เดือน	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2	ภาคเรียนที่ 3
พ.ค. - ต.ค.	พ.ย. - มี.ค.	พ.ค. - ต.ค.	พ.ย. - มี.ค.
ฝึกวิชาทหาร	ส่งเสริมคุณภาพชีวิต วิชาภาษาไทย	คณิตศาสตร์ หมวดวิชาชีพ	เทียบโอน พบกลุ่ม ของจบหลักสูตร

ที่มา : กรมยุทธการทหารบก. 2534.

หมายเหตุ แผนการเรียนรู้ทุกแผนต้องมีการเทียบโอนผลการเรียนจึงจะจบได้ก่อน 4 ภาคเรียน
ทหารกองประจำการที่เรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองทัพบก กองทัพอากาศ เริ่มฝึกวิชาทหารช่วง 6 เดือนแรก
ตามที่กองทัพบกจัดให้หลังจากนั้น ต้องจัดเตรียมหลักฐานเอกสารการสมัคร เพื่อสมัครเป็น
นักศึกษาในภาคเรียนที่ 1 นักศึกษาจะลงทะเบียนเรียนหมวดวิชาบังคับ 2 หมวด คือ หมวด
วิชาส่งเสริมคุณภาพ 13 หน่วยการเรียน หมวดวิชาภาษาไทย 7 หน่วยการเรียน ภาคเรียน
ที่ 2 ลงทะเบียนเรียนวิชาบังคับ 2 หมวดวิชา คือ คณิตศาสตร์ 3 หน่วยการเรียน และ
หมวดวิชาชีพ (บังคับ) 3 หน่วยการเรียน และภาคเรียนที่ 3 นักศึกษาจะลงทะเบียนเทียบโอน
ผลการเรียนจากวิชาทหารที่กองทัพบกฝึกให้ และลงทะเบียนกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนา
คุณภาพชีวิต 42 หน่วย เมื่อนักศึกษาผ่านการเรียนครบตามเกณฑ์การจบหลักสูตรแล้ว
สามารถยื่นคำร้องขอจบหลักสูตร เพื่อรับประกาศนียบัตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้

3.5 การเรียนการสอน

3.5.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนเนื้อหาในแต่ละบทเรียน ควรให้ยืดหยุ่นตามเหตุการณ์สภาพท้องถิ่น ความสนใจของผู้เรียน และให้มีความสัมพันธ์ระหว่างหมวดวิชามากที่สุดเท่าที่จะทำได้

3.5.2 ผู้สอนควรใช้วิธีสอนที่จะให้ผู้เรียนรู้ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น ฝึกให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และรู้จักนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยพิจารณาวิธีสอนที่เห็นว่าเหมาะสมกับจุดประสงค์และลักษณะเนื้อหาวิชา เช่น การสอนแบบแก้ปัญหา ค้นคว้า อภิปราย ทำงานเป็นกลุ่ม ฯลฯ

3.5.3 ผู้สอนควรคำนึงถึงการที่จะให้ผู้เรียนมีโอกาสนเรียนทั้งภาควิชาการและภาคปฏิบัติ ซึ่งมีผลส่งเสริมคุณลักษณะของแต่ละบุคคล และให้ผู้เรียนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

3.6 กิจกรรมการพบกลุ่ม

3.6.1 วิธีการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม นักศึกษาทางไกลมีการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม 2 ลักษณะ คือ

1) กิจกรรมการพบกลุ่มในกระบวนการเรียนการสอน เป็นการพบกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาในการเรียนการสอนจากบทเรียน โดยใช้กิจกรรมอภิปราย ปฏิบัติ สร้างเสริมคุณธรรม นันทนาการ และการนำบทเรียนไปใช้เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

2) กิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการนำความรู้ที่ได้จากการเรียนประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและสังคม โดยใช้กระบวนการกลุ่ม

3.6.2 กิจกรรมการพบกลุ่มในกระบวนการเรียนการสอน มีการพบกลุ่มลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ต่อไปนี้

- 1) พบกลุ่มสัปดาห์ละครั้ง ๆ ละไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง
- 2) พบกลุ่มรายปักษ์ ๆ ละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง
- 3) พบกลุ่มเดือนละครั้ง ๆ ละ 2 วัน ๆ ละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

3.6.3 กิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตจัดเป็น 2 ตอน คือ

- 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 10 ชั่วโมง
- 2) ภาคปฏิบัติ 42 หน่วยกิจกรรม (ไม่น้อยกว่า 42 ชั่วโมง)

ประกอบด้วยขอบข่ายเนื้อหา ดังนี้

- (1) กิจกรรมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณี
- (2) กิจกรรมพัฒนาชุมชน และสังคม
- (3) กิจกรรมสนับสนุนงานการศึกษานอกโรงเรียน

3.7 สื่อการเรียนการสอน ในการเรียนการสอนทางไกลของทหารกองประจำการต้องศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งใช้สื่อการเรียน ซึ่งสามารถแยกออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

3.7.1 สื่อหลัก ได้แก่ สื่อแบบเรียน รายการวิทยุ รายการจัดการศึกษาทางดาวเทียมไทยคม และครูประจำกลุ่ม

3.7.2 สื่อเสริม มีหลายรูปแบบเช่น ชุดการเรียน รายการวิทยุ โทรทัศน์ วีดีโอ เทปบันทึกเสียง เอกสารแผ่นพับ แผ่นปลิว หนังสือ วารสาร ฯลฯ

3.8 ครูประจำกลุ่ม

3.8.1 คุณสมบัติของครูประจำกลุ่ม

- 1) มีบุคลิกดี มีความประพฤติดีเป็นที่ศรัทธาเชื่อถือของประชาชนในท้องถิ่น
- 2) มีความรู้ความสามารถเหมาะสมและมีคุณสมบัติตั้งแต่ ป.กศ. สูงหรือเทียบเท่าขึ้นไป
- 3) เป็นบุคคลที่มีความสนใจในการจัดการศึกษาทางไกล
- 4) มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
- 5) เป็นผู้ไม่มีภาระอื่น ๆ มาก และสามารถอุทิศเวลาให้กับกลุ่มผู้เรียนได้
- 6) เป็นผู้ที่ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรงมากและสังคมรังเกียจ
- 7) เป็นผู้ที่มีอาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่จัดตั้งกลุ่มหรือสามารถเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ได้สะดวก

8) ผ่านการอบรมครูการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญมาแล้ว

3.8.2 การสรรหา การแต่งตั้ง การให้พ้นจากหน้าที่ของครูประจำกลุ่ม

- 1) ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร หน่วยงานทหารในพื้นที่ร่วมสรรหาครูประจำกลุ่ม

2) เมื่อดำเนินการคัดเลือกแล้ว ให้ส่งผู้ที่ได้รับคัดเลือกเข้ารับการอบรมที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร หรือหน่วยงานที่ทหารกำหนด ในกรณีที่เป็นการบุคลากรของหน่วยงานอื่น จะต้องได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดก่อน

3) ให้ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร เป็นผู้พิจารณาเสนอแต่งตั้งและการให้พื้นที่ของครูประจำกลุ่มเป็นปี ๆ ไป ทั้งนี้ต้องไม่เกิดผลเสียต่อการเรียนการสอน และทำกิจกรรมของกลุ่มนักศึกษา

4) ถ้าครูประจำกลุ่มปฏิบัติไม่เหมาะสมตามระเบียบหรือข้อกำหนดให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ประสานกับหน่วยต้นสังกัดของครูประจำกลุ่มเสนอรายชื่อ เพื่อขอให้พื้นที่ไปจากการเป็นครูประจำกลุ่มไปจังหวัด หรือกรมการศึกษานอกโรงเรียนตามสายงานถึงผู้ว่าราชการจังหวัด หรืออธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

3.8.3 หน้าที่ของครูประจำกลุ่ม

1) พบกลุ่มผู้เรียนหรือทำกิจกรรมการพบกลุ่ม และกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

2) ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือการเรียนการสอนต่อผู้เรียน

3) ตรวจสอบแบบฝึกหัด แบบทดสอบ จัดทำ รด. 5 ส่งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร

4) ทำหน้าที่ธุรการของกลุ่ม เช่นจัดทำบัญชี ตารางการพบกลุ่ม แนะนำ และตรวจสอบการลงทะเบียนของผู้เรียน

5) ประสานงานให้บริการแก่ผู้เรียนด้านเอกสาร อุปกรณ์การเรียนการสอน

6) ประชาสัมพันธ์การเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อหาผู้เรียน และประชาสัมพันธ์กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนอื่น ๆ ให้ประชาชนทราบ

7) ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่น ในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน

8) หมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อแนะนำหรือแนะแนวการเรียนในแต่ละหมวดวิชา

9) ทำหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน ตามที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานครมอบหมาย

3.9 ประโยชน์ของหลักสูตร มีดังต่อไปนี้

3.9.1 ผู้เรียนได้เรียนจากสถานที่ที่เป็นจริงในชีวิต สังคม อีกทั้งเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของตน สามารถนำแนวความคิด กระบวนการเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตปัจจุบัน และวางแผนดำเนินชีวิตในอนาคตอีกด้วย

3.9.2 ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถ ประสบการณ์ที่ตนมีอยู่ทั้งสายสามัญ สายอาชีพ และความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์อื่นใด มาเทียบโอนผลการเรียนตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด ช่วยทำให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในความสามารถ ประสบการณ์ของตนอีกทั้งเกิดแรงจูงใจให้ใฝ่ศึกษากระตือรือร้น เห็นประโยชน์ที่จะได้นำความรู้ไปใช้จริง เมื่อผู้เรียนยังมีความสามารถประสบการณ์มาก ก็สามารถเรียนจบได้เร็ว ซึ่งตรงกับความต้องการของผู้ใหญ่

3.9.3 ผู้เรียนมีโอกาสดวงแนวทางที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต และพัฒนาอาชีพได้เหมาะสมกับสภาพของตน ซึ่งจะส่งผลให้เศรษฐกิจของผู้เรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี

3.9.4 ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้หลายวิธีเรียนในแต่ละภาคเรียน โดยไม่ซ้ำหมวดวิชากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถ ความถนัดของตน ในขณะที่เรียนก็ใช้เวลาส่วนหนึ่งทำงานประกอบอาชีพไปด้วย

3.10 เกณฑ์การจบหลักสูตร ผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 จะต้องผ่านเกณฑ์ ดังนี้

3.10.1 สอบได้หมวดวิชาบังคับ 4 หมวดวิชา

3.10.2 สอบได้หมวดวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา

3.10.3 ต้องผ่านเกณฑ์การพบกลุ่มและกิจกรรมการพบกลุ่มตามเกณฑ์ของแต่ละวิธีเรียนกำหนด

3.10.4 ต้องใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 2 ปี (4 ภาคเรียน) ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียน สามารถจบได้ก่อนกำหนด

3.11 สาระสำคัญของการเทียบโอนวิชาสามัญ

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 (ข้อ 14) ซึ่งจะอำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาที่เรียนการศึกษาคู่ใหญ่ หรือในระบบโรงเรียน หรือเรียนในระดับเดียวกับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน พุทธศักราช 2530 ซึ่งยังไม่จบหลักสูตรและสอบได้บางหมวดวิชาหรือรายวิชาแล้ว และต้องออกจากสถานศึกษาไป สามารถนำผลการเรียนมาขอเทียบโอนได้ ซึ่งมีข้อกำหนด ดังนี้

3.11.1 ข้อกำหนดในการขอเทียบโอนผลการเรียน

- 1) ต้องพ้นสภาพจากการเป็นนักศึกษาในโรงเรียนทุกประเภท
- 2) ต้องขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
- 3) ต้องลงทะเบียนขอเทียบโอนผลการเรียนในหมวดวิชาตาม

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530

- 4) ต้องนำทะเบียนแสดงผลการศึกษามาลบจริงมาแสดงในวันลงทะเบียนขอเทียบโอนผลการเรียน

3.11.2 วิธีเทียบโอนผลการเรียน

การเทียบโอนในลักษณะหมวดวิชา นักศึกษาที่สอบผ่านเป็นหมวดวิชาสามารถนำผลการเรียนที่สอบผ่านมาแล้วเทียบโอนหมวดวิชาเดียวกัน ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน พุทธศักราช 2530 ได้

3.11.3 แนวทางการเทียบโอนผลการเรียน สำหรับทหารกองประจำการ

- 1) ทหารกองประจำการที่เคยเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น แต่ยังไม่จบหลักสูตร สามารถนำหลักฐานการศึกษามาเทียบโอนผลการเรียนวิชาสามัญได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

- 2) ทหารกองประจำการที่ประสบการณทางอาชีพ สามารถนำทักษะอาชีพนั้นมาเทียบโอนผลการเรียนวิชาอาชีพได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

- 3) การเทียบโอนผลการเรียนตามข้อ 1 และข้อ 2 ดังกล่าวข้างต้นจะต้องลงทะเบียนขอเทียบโอนผลการเรียน

3.12 การย้ายสถานศึกษา การย้ายสถานศึกษาจะกระทำได้เมื่อสิ้นภาคเรียน กรณีผู้บังคับบัญชาสั่งให้ไปปฏิบัติราชการในสถานที่อื่น โดยให้นักศึกษาปฏิบัติดังนี้

3.12.1 ยื่นคำร้องขอย้ายสถานศึกษาต่อสถานศึกษา ที่สังกัดอยู่เดิมเพื่อ
ขออนุมัติ

3.12.2 นำหลักฐานระเบียบแสดงผลการเรียนรู้ จากสถานศึกษาเดิมไป
ให้สถานศึกษาแห่งใหม่เพื่อบันทึกผลการเรียน

3.12.3 ต้องขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ณ สถานศึกษาแห่งใหม่

3.13 การประเมินผลการเรียน เมื่อนักศึกษาลงทะเบียนเรียนในแต่ละหมวด
วิชา และปฏิบัติตามกิจกรรมตามเงื่อนไขที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดแล้ว จะต้องเข้ารับ
การประเมินผลตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร
การศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2531 ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

3.13.1 วิธีประเมินผลการเรียน มีการประเมินผลการเรียน ดังนี้

1) ประเมินผลก่อนเรียน เพื่อศึกษาความสนใจ ความถนัด
ความรู้พื้นฐานของนักศึกษา

2) ประเมินผลระหว่างเรียน เพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการ
เรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนซึ่งจะประเมินผลเป็นระยะ ๆ

3) เกณฑ์การประเมินผล กำหนดเกณฑ์การประเมินผล ดังนี้

(1) ต้องสอบให้ได้คะแนนในแต่ละหมวดวิชา ไม่น้อยกว่า
ร้อยละ 50 ของคะแนนระหว่างภาคเรียน และคะแนนปลายภาคเรียนรวมกัน

(2) การให้ระดับผลการเรียน คัดจากคะแนนระหว่างเรียน
และปลายภาคเรียนรวมกัน

(3) อัตราส่วนคะแนนระหว่างภาคเรียน ต่อคะแนนปลาย
ภาคเรียน ไม่รวมถึงหมวดวิชาอาชีพ ทุกหมวดวิชา 40 : 60

กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ความเป็นมา กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ได้จัดตั้งขึ้น
เมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2528 ปีที่ตั้งปกติถาวรอยู่ในเขตโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
ตำบลพรหมณี อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก เป็นหน่วยขึ้นการบังคับบัญชาโดยตรงต่อ
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ทั้งนี้ โดยรับการสนับสนุนกำลังพลนายทหาร นายสิบ

และพลทหารจากหน่วยขึ้นตรงของกองทัพบก ในพื้นที่กองทัพนาคที่ 1 โดยให้หน่วยเหล่าสายวิทยาการที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกการจัดตั้งหน่วย ตามคำสั่งกองทัพบก (กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า. 2539 : 1 - 14)

กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีภารกิจหลักในการปฏิบัติงาน คือ

1. ถวายอารักขา พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในคราวเสด็จฯ ทรงสอนนักเรียนนายร้อย
 2. จัดกำลังพลเข้าเวรรักษาการณ์ รักษาความสงบเรียบร้อย จัดกองเกียรติยศ ควบคุมการจราจร ตลอดจนรักษาความปลอดภัยสถานที่ และจัดลูกมือแรงงานสนับสนุนหน่วยต่าง ๆ ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
 3. ปกครองบังคับบัญชา ดำเนินงานธุรการ การเลี้ยงดู ตลอดจนการฝึกสอน อบรมทหารใหม่ ในส่วนที่รับผิดชอบ
 4. รับผิดชอบในการช่วยเหลือ เมื่อเกิดภัยพิบัติ เช่น อัคคีภัย อุทกภัย วาตภัย ตลอดจนโจรภัย
 5. แปรสภาพเป็นหน่วยกำลังรบได้เมื่อสั่ง
- กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ดำเนินการบริหารงานในสังกัด ดังต่อไปนี้

ด้านยุทธการ

1. การเตรียมกำลัง

จากภารกิจหนึ่งของกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในการแปรสภาพเป็นหน่วยกำลังรบหลักได้เมื่อสั่ง จึงนำไปสู่การเตรียมกำลังของหน่วยให้พร้อมรบ ตามลำดับดังนี้

- 1.1 เสริมสร้าง และพัฒนาหน่วยตลอดจนกำลังพลให้มีความเข้มแข็ง ทนสมัยและมีความพร้อมที่จะปฏิบัติตามคำสั่งได้ตลอดเวลา
- 1.2 สร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาการช่วยเหลือประชาชนควบคู่ไปกับการฝึก เพื่อสร้างความสำนึกให้เกิดในหมู่ประชาชน และเชื่อมโยงไปสู่การฝึกกำลังประชาชน ในการต่อสู้แบบเบ็ดเสร็จ

2. การฝึกและศึกษา

2.1 ส่งเสริมกำลังพลศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ทั้งด้านการทหาร จัดการศึกษาสายสามัญร่วมกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครนายก และหน่วยงานอื่น เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติการกิจ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการยกระดับมาตรฐานความก้าวหน้า ในการรับราชการอีกทางหนึ่งด้วย

2.2 หน่วยได้ทำการฝึกตามวงรอบประจำปีของกองทัพบก อันได้แก่การฝึกทหารใหม่ปีละ 2 ผลัด การฝึกเป็นหน่วยระดับหมู่ ตอน และหมวด การฝึกภาคกองร้อย โดยประสานกับหน่วยที่มีประสบการณ์ทำการฝึกในพื้นที่ตามแนวชายแดนจังหวัดสระแก้ว และพื้นที่ใกล้เคียงจังหวัดปราจีนบุรี

3. การฝึกวิชาชีพให้ทหารก่อนปลดประจำการ

3.1 หน่วยได้ให้ความสำคัญกับการฝึกดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม โดยประสานกับวิทยาลัยการอาชีพนครนายก สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในด้านการส่งกำลังพลเข้ารับการศึกษาลักษณะต่าง ๆ เช่น ช่างเชื่อมโลหะ พิมพ์ดีด เป็นต้น

3.2 ส่งเสริมให้กำลังพลได้รับการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อเป็นการยกระดับวิทยฐานะให้มีพื้นความรู้สูงขึ้น และสามารถนำไปเทียบกับสถาบันการศึกษาอื่น เพื่อสามารถศึกษาต่อและประกอบอาชีพต่อไป

ด้านการข่าว

จากภารกิจประการหนึ่ง ในการจัดกำลังปฏิบัติหน้าที่รักษาการณ์ภายในพื้นที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จึงได้กำหนดงานด้านการข่าว เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานดังนี้.

1. การถวายความปลอดภัย พลเอกหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในขณะที่เสด็จทรงสอนนักเรียนนายร้อย โดยจัดกำลังจากกองร้อยต่าง ๆ ปฏิบัติหน้าที่จรวจตลอดเส้นทางเสด็จพระราชดำเนิน จัดกำลังรักษาความปลอดภัยบริเวณพระตำหนักและอาคารกองประวัติศาสตร์

2. ประสานการปฏิบัติกับกองยุทธการและการข่าว ในการกำหนดมาตรการป้องกันการโจรกรรมบริเวณที่พักอาศัยของข้าราชการ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โดยจัดชุดสายตรวจเคลื่อนที่ตรวจอาคารที่พักอาศัยในยามวิกาล เริ่มปฏิบัติหน้าที่ ตั้งแต่ 18.00 น. จนถึง 06.00 น. ของทุกวัน

3. เพิ่มความระมัดระวัง และกำหนดมาตรการป้องกันการก่อวินาศกรรม สถานที่ราชการให้รัดกุมยิ่งขึ้น โดยจัดเจ้าหน้าที่ประจำบริเวณช่องทางกองรักษาการณ์ เพื่อทำการตรวจค้นยานพาหนะ หรือบุคคลที่ต้องสงสัย และจัดจุดตรวจชั่วคราว เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎจราจร รวมทั้งอำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่มาติดต่อราชการ ในการแลกบัตรผ่านเข้า-ออก และการประชาสัมพันธ์

4. จัดชุดลาดตระเวน รอบที่ตั้งโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เพื่อสกัดกั้นและจับกุมผู้กระทำความผิดในการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า และฉกฉวยพื้นที่ โดยการเผาป่า ล่าสัตว์ และรุกล้ำเขตทางทหาร

5. พัฒนาขีดความสามารถของแหล่งข่าวทุกระดับ ให้มีประสิทธิภาพในการรายงานข่าวสาร ให้ได้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ โดยเฉพาะข่าวเกี่ยวกับการตัดไม้ทำลายป่า การเพาะปลูกพืชเสพติด การลักลอบขุดหินสบู่และแร่ธาตุอื่น ๆ ในพื้นที่บนภูเขารอบ ๆ พื้นที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ด้านกิจการพลเรือน

จากสถานการณ์บ้านเมืองที่แปรเปลี่ยนไปในสถานะปัจจุบัน การดำเนินงานด้านกิจการพลเรือน จึงนับว่าจำเป็นและมีความสำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง โดยมีเป้าหมายหลักอันได้แก่ “การสร้างภาพพจน์ที่ดีของกองทัพสู่ประชาชน”

จากเป้าหมายหลักดังกล่าว กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จึงได้กำหนดงานด้านกิจการพลเรือนของหน่วยไว้ 4 ประการ คือ.-

1. การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่

โดยกำหนดให้ กองร้อยที่ 1 กองร้อยที่ 2 และกองร้อยที่ 3 ช่วยเหลือประชาชนด้วยการออกไปพัฒนาสถานที่นอกหน่วยอยู่เป็นประจำ โดยประสานกับกองกิจการพลเรือน โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า อย่างใกล้ชิด เช่น การสร้างถังเก็บน้ำฝนให้กับโรงเรียนต่าง ๆ ในพื้นที่ใกล้เคียง

2. การฝึกอบรมเยาวชนและหลักสูตรต่าง ๆ

กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ได้จัดกำลังพล ตลอดจนสถานที่และชุดโพรแกรมต่าง ๆ ให้การสนับสนุนการฝึกอบรมเยาวชน เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ให้กับโรงเรียนต่าง ๆ ที่ร้องขอและให้การสนับสนุนวิทยากรร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ตามที่หน่วยเหนือสั่งการ

3. การบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์

กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ได้จัดทำลงพลเข้าร่วมบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์บริเวณสถานที่สำคัญของจังหวัด และสถานที่เคารพนับถือของประชาชนในท้องถิ่น การพัฒนาถนนหนทางแหล่งน้ำ การขุดลอกคลองบึงต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ

4. การดำเนินกิจกรรมเทอดพระเกียรติ

ในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ หรือวโรกาสอื่น ๆ อันควร กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล เช่น การบริจาคโลหิต การทูลเกล้าถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล การปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติ การทำบุญตักบาตร การถวายราชสดุดี ฯลฯ เป็นต้น

ด้านส่งกำลังบำรุง

กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ได้ยึดถือคำสั่งกองทัพบกที่ 807/2528 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2528 เรื่อง กำหนดภารกิจ นโยบายแนวความคิด และความรับผิดชอบ ในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกเป็นหลักปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นเรื่องต่าง ๆ ดังนี้.

1. ผู้บังคับหน่วยและฝ่ายอำนวยการจะต้องประสานงานซึ่งกันและกัน กำกับดูแลการใช้สิ่งอุปกรณ์ให้คุ้มค่า ประหยัด และบังเกิดประโยชน์สูงสุด
2. ผู้บังคับหน่วย จะต้องควบคุม กำกับดูแล การปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์ ตามระยะเวลาและตามขั้นตอน เพื่อให้สิ่งอุปกรณ์ที่มีอยู่ของหน่วยคงสภาพและใช้งานได้นานที่สุด
3. การจำหน่ายและการเบิกทดแทนสิ่งอุปกรณ์ จะต้องทำให้เสร็จสิ้นโดยเร็วหลังการใช้งาน หรือทำการฝึก หน่วยใดไม่ให้ความสนใจในเรื่องดังกล่าว ก็จะถือว่าเป็นความบกพร่องของผู้บังคับหน่วยนั้น ๆ
4. ผู้บังคับหน่วย จะต้องพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญแก่เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านการส่งกำลังบำรุง ให้มีความรู้จริงอย่างถ่องแท้ถึงระบบ และระเบียบการส่งกำลังบำรุงที่ถูกต้องอยู่เสมอ

5. ผู้บังคับหน่วย ต้องหมั่นตรวจตราระบบสาธารณูปโภค ที่จำเป็นแก่ชีวิตประจำวัน ได้แก่ ระบบไฟฟ้า ประปา จะต้องได้รับการเอาใจใส่ดูแล ควบคุมการใช้อย่างประหยัด และถูกต้องตามระเบียบของกองทัพบก

6. การบริการทางการแพทย์ จะต้องให้การบริการแก่กำลังพลและครอบครัว อย่างทันทั่วถึง

7. การประกอบเลี้ยง มุ่งเน้นให้กำลังพลทหารได้รับอาหารตามหลักโภชนาการ และถูกสุขลักษณะ โดยใช้พืชผักสวนครัวภายในหน่วย

8. คู่มือพื้นที่รับผิดชอบเขตสุขภาพในพื้นที่ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตามที่ได้รับมอบและการพัฒนาเป็นส่วนรวมเป็นครั้งคราว

ด้านการพัฒนากิจการสวัสดิการของหน่วย

กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ได้ให้ความสำคัญกิจการด้านสวัสดิการอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับภารกิจหลักด้านอื่น ๆ เพราะกิจการด้านการสวัสดิการ จะเป็นปัจจัยสำคัญ ในการพัฒนาขวัญและกำลังใจของกำลังพล ซึ่งถือว่าเป็นอำนาจกำลังพล ส่วนสำคัญที่เท่าเทียมหรือมากกว่าการมีอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัย

นโยบายด้านการสวัสดิการ

กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ได้กำหนดนโยบายให้หน่วยรองยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ดังนี้ คือ

“กิจการด้านการสวัสดิการ ถือเป็นส่วนรับผิดชอบหลักของ ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ จะต้องให้ความสำคัญ พัฒนาให้เกิดความก้าวหน้า ดำรงความต่อเนื่อง และจะต้องเป็นรูปธรรม”

การสวัสดิการและการบริการ

กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ได้อำนวยความสะดวกให้แก่กำลังพลและครอบครัว โดยการจัดระบบการบริการรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. จัดให้มีสนามเด็กเล่น ภายในเขตที่พักอาศัย
2. การจัดเงินทุน เพื่อสำรองจ่ายค่ารักษาพยาบาล และค่าเล่าเรียน
3. จัดสร้างแหล่งสมาคมนายทหารชั้นประทวน เพื่อการสังสรรค์
4. สนับสนุนให้กำลังพลปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงปลา เลี้ยงโคเนื้อ เลี้ยง

ไก่ไข่ เพื่อนำผลผลิตมาจำหน่ายให้กับ กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ทั้งนี้ เพื่อเสริมรายได้ให้กับกำลังพลและครอบครัว

5. จัดตั้งชมรมตัดเย็บเสื้อผ้าขึ้น เพื่อให้บริการแก่กำลังพล ตลอดจน พลทหาร และยังเป็นรายได้ทางหนึ่งของแม่บ้านที่จะช่วยเหลือครอบครัว

6. ร้านค้าสวัสดิการ จำหน่ายสิ่งของราคาถูก และนำผลกำไรที่ได้จัดเป็น สวัสดิการในรูปสิ่งของอุปโภคและบริโภค จ่ายคืนแก่กำลังพลเป็นประจำทุกเดือน

7. ดำเนินการกิจการตลาดสด เพื่อสวัสดิการแก่กำลังพล โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า

8. จัดเจ้าหน้าที่ดูแลโรงเรียนอนุบาลคุณากร ในพระบรมราชูปถัมภ์ ของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

9. นำครอบครัวไปทัศนศึกษา และพักผ่อนเป็นประจำ เช่น พักผ่อนตากอากาศ ที่จังหวัดระยอง พาเข้าชมสวนสัตว์เปิดซาฟารีเวิลด์ เป็นต้น

เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนทางไกล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ ทวิช บุญญวัฒน์ (2509 : 55 - 57) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาผู้ใหญ่ สำหรับทหารกองประจำการ จากผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาผู้ใหญ่สำหรับทหารกองประจำการนั้น ควรจะแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับกระทรวงกลาโหม

1.1 ควรกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ ให้กองบัญชาการทหารสูงสุด รับไปดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและแผนการศึกษาของชาติ เพื่อกระทรวงศึกษาธิการจะได้พิจารณาหาหนทางในการสนับสนุน

1.2 หลักประกอบการพิจารณา ได้แก่ นโยบายในด้านการพัฒนาประเทศในด้านการศึกษา ด้านการสาธารณสุข ด้านการส่งเสริมอาชีพประชาชน และแผนการศึกษาของชาติ

1.3 ขอบเขตของการจัดการศึกษา จะต้องไม่กระทบกระเทือนต่อภารกิจในการป้องกันประเทศ และภารกิจของหน่วย

2. ระดับกองบัญชาการทหารสูงสุด ควรกำหนดในรูปคำสั่งชี้แจงนโยบายสาระสำคัญของคำสั่ง ควรจะประกอบด้วย ความมุ่งหมาย หน้าที่และความรับผิดชอบ

ขอบเขตของการจัดการศึกษา ซึ่งรวมถึงประเภทวิชาที่จัด ระดับการศึกษาที่ต้องการเวลาที่ใช้ในการศึกษา การจัดครูและอุปกรณ์การศึกษา การประสานงานกับส่วนราชการที่ให้การสนับสนุนจะต้องกำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ เพื่อให้เสรีแก่เหล่าทัพที่จะกำหนดหลักสูตรเวลาศึกษาให้แก่หน่วยรองของตน แต่จะต้องบรรลุเป้าหมายที่ต้องการตามลำดับความสำคัญ คือ

2.1 ให้ผู้ไม่รู้หนังสือสามารถอ่านออกเขียนได้เป็นประการสำคัญ

2.2 ให้ความรู้วิชาที่เหมาะสม สามารถนำไปประกอบอาชีพได้

เมื่อออกจากกองประจำการ

2.3 เพิ่มวุฒิการศึกษาให้แก่ผู้ที่ยังไม่จบชั้นประถมปีที่ 4

3. ระดับกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ออกคำสั่ง หรือระเบียบการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แก่ทหารกองประจำการในกองทัพบกของตน แต่จะต้องกำหนดประเภทวิชาที่จัดและระดับการศึกษาที่ต้องการ เพื่อให้หน่วยขึ้นตรงพิจารณาเลือกหลักสูตรที่เหมาะสมกับท้องถิ่น และพื้นความรู้ของทหารกองประจำการแต่ละวิชาตามความสามารถของหน่วยที่จะจัดครูผู้สอน และอุปกรณ์การศึกษาได้ นอกจากนี้ การกำหนดเกี่ยวกับระเบียบการทั่วไปที่หน่วยต่าง ๆ จะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกัน

อรุณ ทวณิช (2510 : 75 - 76) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมบำรุงความรู้วิชาชีพแก่พลทหารประจำการในประเทศไทย ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า “กระทรวงกลาโหมควรจัดส่งเสริมอาชีพให้แก่ทหารกองประจำการ โดยพิจารณาจากหลักสูตรของโรงเรียนอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ” การให้บริการการศึกษาเช่นนี้ เป็นการป้องกันการขาดหนี้ราชการของพลทหารได้วิธีหนึ่งด้วย

ปล้นน์ ภูสาระ (2515 : 41 - 44) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กองทัพบกกับการให้การศึกษาอาชีพแก่พลทหาร พบว่ากองทัพบกมีขีดความสามารถเพียงพอที่จะจัดโครงการฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่พลทหารกองประจำการได้ เพราะมีบุคคลากรที่มีความรู้ ความสามารถรวมทั้งมีเครื่องช่วยฝึกวิชาชีพอยู่แล้วอย่างสมบูรณ์ คือ ยุทโธปกรณ์ในหน่วยนั่นเอง ส่วนระยะเวลาการฝึกอาชีพนั้น ควรจัดในระหว่างเดือนเมษายน - พฤษภาคม เพราะเป็นช่วงที่ทหารว่างจากการฝึกวิชาทหาร และควรจะได้พิจารณาฝึกวิชาชีพหลาย ๆ สาขา เช่น วิชาชีพด้านต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการทางอุตสาหกรรม ความรู้เรื่องในการรักษาพยาบาล และการอนามัย ซึ่งประชาชนในชนบททั่วไปยังขาดความเข้าใจที่ถูกต้อง นอกจากนั้นควรพิจารณาความต้องการในด้านอาชีพตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจของชาติด้วย

ภมรพรรณ มณฑาพันธ์ (2528 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาและความต้องการของครูผู้สอน โรงเรียนการศึกษาแบบผู้ใหญ่วัยเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานในหน่วยทหาร ซึ่งผลจากการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาของครูผู้สอน ได้แก่ ปัญหาทั่วไป ปัญหาการเรียนการสอน และปัญหาหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การสนับสนุนและเอาใจใส่ของผู้บังคับบัญชา ความร่วมมือจากครูใหญ่ของโรงเรียนเบ็ดเสร็จในหน่วยทหาร ความเป็นเอกเทศของอาคารเรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชา และความสนใจของผู้เรียน

2. ความต้องการของครูผู้สอน ได้แก่ ความต้องการด้านวิชาการและด้านขวัญและกำลังใจในการทำงานอยู่ในระดับมาก ความต้องการที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ความมีเอกสารคู่มือสำหรับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ควรจัดสิ่งเอกสารเผยแพร่แนวความคิดใหม่ ๆ ทางการศึกษา และควรจัดให้มีการสัมมนาทางวิชาการประจำปี

อนุชาติ บุณนาค (2530 : 55 - 57) ได้ศึกษาความคิดของผู้บังคับกองพัน ในสังกัดกองทัพบกที่ 1 - 4 ต่อการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ สำหรับทหารกองประจำการ พบว่า

1. ลักษณะการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จสำหรับทหารกองประจำการ มีความจำเป็นเพราะมีประโยชน์อย่างยิ่ง แต่ละกองพันควรจัดตั้งโรงเรียนในหน่วยของตน โดยใช้ครูในหน่วยทำการสอนและสอนเวลากลางคืน นอกเวลาฝึกตามปกติ

2. กระบวนการเรียนการสอน และบทบาทของผู้สอนพบว่า ครูต้องมีความเข้าใจในหลักสูตร และทราบถึงแหล่งวิชาการ ห้องเรียนควรมีความเป็นสัดส่วน ครูต้องมีความเต็มใจและกระตือรือร้นในการสอน ควรมีการติดต่อสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ และควรมีการติดตามผลทหารกองประจำการที่ผ่านการเรียนไปแล้วเป็นระยะ

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2538 : 138 - 139) กล่าวว่า พื้นฐานทฤษฎีการเรียนที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนของผู้ใหญ่ ได้แก่ ความต้องการ ความสนใจ ความพึงพอใจในสถานการณ์การจัดการเรียนการสอนผู้ใหญ่จะเกิดการเรียนได้ดีก็ต่อเมื่อ มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้นั้นเป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้ใหญ่ และสามารถนำเอาประสบการณ์จากการเรียนรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ได้จริง ผู้ใหญ่ทุกคนล้วนมีประสบการณ์ต่าง ๆ มากมาย มีประโยชน์

มีคุณค่า การจัดการศึกษาควรสืบหาประสบการณ์จากผู้ใหญ่ มาประมวลจัดการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ จะได้ผลดีและรวดเร็วขึ้น ต้องอาศัยสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นแรงเสริมของผู้ใหญ่ โดยยึดตัวเขาเองเป็นหลัก คือ ปัญหาหรือมวลประสบการณ์ที่จัดการเรียนการสอนที่อยู่ในความพึงพอใจ ความสนใจและการได้มีส่วนร่วมวางแผนในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนสามารถนำประสบการณ์เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ได้จริง

ไมห์มัด อับดุลกาเดร์ (ม.ป.ป. : 125 - 127) กล่าวว่า ทุกคนสามารถมีโอกาสดำเนินการในการเรียนรู้ และนักการศึกษาผู้ใหญ่ จะต้องมีความเชื่อมั่น ความสามารถในการเรียนรู้ของเขา ซึ่งได้เรียบเรียงหลักการเรียนของผู้ใหญ่ ดังนี้ ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีถ้าหากเขามีส่วนร่วม ส่วนคล้ายความคิดเดิมของเขาอยู่บ้าง จึงทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี และการเรียนรู้จะรวดเร็วยิ่งขึ้น ถ้าผู้ใหญ่ทราบอัตราความก้าวหน้าจากการเรียนรู้ของเขา

สุนทร โคตรบรรเทา (2523 : 8 - 9) ได้เสนอบทบาทของครูผู้สอนผู้ใหญ่ไว้ว่า บทบาทของครูผู้สอนผู้ใหญ่จะต้องเป็นผู้สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมในกลุ่ม เป็นที่ทำให้สมาชิกในกลุ่มได้ชี้แจงจุดมุ่งหมายของตนเอง เป็นผู้สร้างบรรยากาศของการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นผู้ช่วยชี้แนะแหล่งวิทยาการที่จะหาความรู้เพิ่มเติมตามที่กลุ่มต้องการ เป็นผู้มีความยืดหยุ่นและสามารถทำได้หลายบทบาท การสร้างนิสัยการเรียนรู้ที่ถูกต้องนับว่ามีความสำคัญยิ่ง ซึ่งได้แก่ การเรียนด้วยความสนใจ ตั้งใจ ใครรู้ ใครเรียน การสังเกต การไต่ถาม ฝึกคิด หาทางพัฒนาและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ

งานวิจัยในต่างประเทศ ฮูล และคนอื่น ๆ (ศักดิ์ชัย นาคเอี่ยม. 2537 : 41 - 42 : อ้างอิงมาจาก Houle and others. 1974 : 121 - 129) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาในหน่วยทหารของสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอบรมวิชาชีพให้แก่ทหารก่อนปลดประจำการ มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดเตรียมทหารแต่ละคนให้สามารถเข้ากับสังคมภายนอกได้ หลังจากปลดประจำการไปแล้ว ทหารทุกคนจะได้รับการฝึกทางด้านวิชาชีพ หรือความชำนาญในอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือให้ความรู้พื้นฐานเพื่อที่จะนำไปใช้ในวิชาชีพได้ นอกจากนั้นยังให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับปัญหาการปรับตัวในสังคม การฝึกอบรมต่างๆ เหล่านี้ จะไม่กระทบกระเทือนต่อการฝึกทางทหาร วิชาที่จัดให้ศึกษามีอยู่ 2 ประเภท คือ ประเภทวิชาทั่ว ๆ ไป ซึ่งจะช่วยปรับปรุงบุคลิกภาพของแต่ละคนให้เข้ากับสังคมภายนอกได้อีกประเภทหนึ่ง คือ วิชาเฉพาะเกี่ยวกับงานอาชีพ เพื่อปรับปรุงสมรรถภาพในการทำงานหรือการฝึกอบรมเฉพาะอย่างเพื่อไปศึกษาต่อ การศึกษาทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับการปรับปรุง

บุคลิกภาพนั้นประกอบด้วย 1) ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพงานอาชีพต่าง ๆ และการฝึกที่จำเป็นสำหรับงานอาชีพนั้น ๆ 2) เรื่องเกี่ยวกับประเทศต่าง ๆ และปัญหาในประเทศ ปัญหาในท้องถิ่น รวมทั้งการให้ความรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจด้วย และ 3) ความรู้เกี่ยวกับปัญหามานาชาติ ซึ่งสหรัฐอเมริกา กำลังประสบอยู่ ส่วนการฝึกทางด้านวิชาเฉพาะนั้นๆ เป็นการฝึกอาชีพให้เป็นรายบุคคลตามความสนใจและความสามารถ และฝึกเพื่อปรับปรุงสมรรถภาพหรือฝึกความชำนาญเพิ่มเติม และสอนเกี่ยวกับการอ่านออกเขียนได้ด้วย

โบร์ฮัมมานเนช (Borhammanesh. 1973 : 51 - 57) ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่อง การศึกษาของประเทศอิหร่านว่า ประเทศอิหร่านมีปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอนอยู่ในชนบท และได้แก้ปัญหาโดยใช้ทหารเกณฑ์ที่มีพื้นความรู้ดีไปสอนหนังสือ โดยการอบรมทหารอาสาสมัครเป็นเวลา 4 เดือน แล้วจัดส่งไปตามส่วนต่าง ๆ ของประเทศ เพื่อสอนให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้ ปรากฏว่าโครงการนี้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินการด้วยดี

เพอวิส (สมคะเน คำจูน. 2528 : 29; อ้างอิงมาจาก Purvis. 1980 : 163 - 175) ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเปิดที่ใช้ในระบบการเรียนการสอนทางไกล ซึ่งพบว่าปัญหาส่วนใหญ่จะแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. นักศึกษาส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพแล้ว และละทิ้งจากการเรียนมาเป็นเวลานาน ทำให้ขาดทักษะในการอ่าน การเขียน และความเข้าใจ เมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาที่เรียนต่อเนื่องกันมา

2. กิจกรรมการพบกลุ่ม หรือการสอนเสริมต้องมีคุณภาพและมาตรฐาน เพราะเนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตเอกสารการสอน เป็นคนละกลุ่มกับอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนเสริม หรือเป็นครูประจำกลุ่ม จึงทำให้ไม่รู้เนื้อหาหลักซึ่งดีเท่ากับกลุ่มผู้ผลิตเอกสารการสอน

3. วิธีการเรียน เนื่องจากมหาวิทยาลัยเปิดใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกลเป็นหลัก นักศึกษาต้องศึกษาด้วยตนเองจากสื่อประสม เช่น เอกสารการสอน รายการวิทยุกระจายเสียง และรายการวิทยุโทรทัศน์ เป็นต้น ซึ่งเป็นการสื่อสารทางเดียว (One - Way Communication) นักศึกษาจึงไม่มีโอกาสซักถามหรือโต้ตอบได้

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
2. ทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการเรียน ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
3. ทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการเรียน ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
4. ทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีอาชีพบิดา - มารดาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
5. ทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีอาชีพก่อนเป็นทหารต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

บทนี้ประกอบด้วยสาระเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือเครื่องใช้ในการศึกษาค้นคว้า การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจาก ทหารกองประจำการที่สมัครลงทะเบียนเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกลในหน่วยกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก จำนวน 224 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ประกอบไปด้วยทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่อยู่ในแต่ละหน่วยขึ้นตรง จำนวน 100 คน ใช้วิธีสุ่มดั่งขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 ทหารกองประจำการส่วนกองบังคับกองพัน จำนวน 35 คน โดยสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ร้อยละ 46.00 ได้กลุ่มตัวอย่าง 16 คน

2.2 ทหารกองประจำการส่วนกองร้อยกองบังคับการ จำนวน 35 คน โดยสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ร้อยละ 46.00 ได้กลุ่มตัวอย่าง 16 คน

2.3 ทหารกองประจำการส่วนกองร้อยที่ 1 จำนวน 59 คน โดยสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ร้อยละ 46.00 ได้กลุ่มตัวอย่าง 26 คน

2.4 ทหารกองประจำการส่วนกองร้อยที่ 2 จำนวน 55 คน โดยสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ร้อยละ 46.00 ได้กลุ่มตัวอย่าง 24 คน

2.5 ทหารกองประจำการส่วนกองร้อยที่ 3 จำนวน 40 คน โดยสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ร้อยละ 46.00 ได้กลุ่มตัวอย่าง 18 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามปัญหาการเรียนของทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อการเรียนของทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก เกี่ยวกับการเรียนการสอน ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสื่อการสอน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านครูประจำกลุ่ม

2. ขั้นตอนในการสร้าง และหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ศึกษาจากตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนแบบการเรียนทางไกล ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา และสัมภาษณ์ครูประจำกลุ่ม 2 คน ทหารกองประจำการ 5 คน และผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ร่างแบบสอบถามจากตำรา เอกสาร บทความ และหลักการทางวิชาการตามปัญหาแต่ละด้าน

2.3 นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ด้วยตนเอง โดยได้นำหนังสือจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ขอความร่วมมือกับผู้บังคับกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาทหารกองประจำการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอความร่วมมือครูประจำกลุ่มของ

กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เพื่อนักศึกษานักศึกษาทหารกองประจำการซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างมาตอบแบบสอบถามในวันพุธที่ 9 กรกฎาคม 2540 ณ ห้องประชุม กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ซึ่งผู้วิจัยได้รับข้อมูลคืนจำนวน 100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ดังตาราง 3 ต่อไปนี้

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หน่วย	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
กองบังคับกองพัน	35	16
กองร้อยกองบังคับการ	35	16
กองร้อยที่ 1	59	26
กองร้อยที่ 2	55	24
กองร้อยที่ 3	40	18
รวมทั้งสิ้น	224	100

วิธีการจัดการกับข้อมูล

การจัดการกับข้อมูลมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ที่มีปัญหาการเรียนให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างครบทุกช่องทั้งสามด้าน
2. นำมาแจกแจงความถี่ในภาพรวมและวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งรายข้อและรายด้าน
3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ย ของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้ค่าที (t - test)
4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ที่มากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าเอฟ (F - test)
5. ทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีนิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls Method)
6. สรุปและแปลความหมาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติพื้นฐาน คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ย ยึดเกณฑ์ของเบสท์ (Best. 1977 : 174) ดังนี้

ระดับคะแนน 3.33 - 5.00 หมายถึง มีปัญหาในระดับมาก

ระดับคะแนน 1.67 - 3.32 หมายถึง มีปัญหาในระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 0.00 - 1.66 หมายถึง มีปัญหาในระดับน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.1.1 หาค่าร้อยละ

1.1.2 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 49)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

1.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

(Ferguson. 1981 : 68)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

1.3 ทดสอบความแตกต่างระหว่างสองกลุ่มโดยใช้ t - test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 86) ในกรณี $N > 30$

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

S^2, S^2 แทน ความแปรปรวนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

N แทน จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

1.4 ทดสอบความแตกต่างมากกว่าสองกลุ่มใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) โดยใช้ F - test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติแสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่ม

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการนำเสนอผลการวิจัยข้อมูลของการวิจัยนี้ ได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัญหาการเรียน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัญหาการเรียน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

SS แทน ค่าผลบวกกำลังสองของคะแนน หรือ Sum Squares

MS แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน หรือ Mean Squares

t แทน ค่า t ใน t distribution

F แทน ค่า F ใน F distribution

df แทน ค่าองศาแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกตาม สถานสมรส ภูมิลำเนาเดิม วุฒิการศึกษาเดิม อาชีพของบิดา-มารดา และอาชีพก่อนเข้าประจำการ เป็นการวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ดังตาราง 4 ต่อไปนี้

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
<u>สถานภาพสมรส</u>		
โสด	82	82.00
สมรส	18	18.00
<u>ภูมิลำเนาเดิม</u>		
ในเขตเทศบาล	17	17.00
นอกเขตเทศบาล	83	83.00
<u>วุฒิการศึกษาเดิม</u>		
ป. 6 (ในระบบโรงเรียน)	97	97.00
ป. 6 (นอกระบบโรงเรียน)	3	3.00
<u>อาชีพของบิดา - มารดา</u>		
ค้าขาย	11	11.00
ทำไร่ทำนา	76	76.00
รับจ้าง	13	13.00
<u>อาชีพก่อนเป็นทหาร</u>		
ค้าขาย	11	11.00
ทำไร่ทำนา	31	31.00
รับจ้าง	58	58.00
รวม	100	100.00

จากตาราง 4 แสดงว่า จำนวนทหารกองประจำการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นโสด จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 82.00 และสมรส จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 ทหารกองประจำการที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตเทศบาล จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 และอยู่นอกเขตเทศบาล จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 83.00 คน ทหารกองประจำการที่มีวุฒิการศึกษาเดิม ป.6 (ในระบบโรงเรียน) จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 97.00 และ ป.6 (นอกระบบโรงเรียน) จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 ทหารกองประจำการซึ่งบิดา-มารดามีอาชีพค้าขาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 อาชีพทำไร่ทำนา จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 76.00 และอาชีพรับจ้าง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00 ทหารกองประจำการมีอาชีพก่อนเป็นทหาร ค้าขาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 อาชีพทำไร่ทำนา จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 และอาชีพรับจ้าง จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 58.00

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัญหาการเรียน

เป็นการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนของทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โดยแบ่ง การวิเคราะห์เป็น 3 ตอนย่อย ได้แก่ ด้านสื่อการเรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านครูประจำกลุ่ม ตามตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพสมรส ภูมิลำเนาเดิม วุฒิการศึกษาเดิม อาชีพของบิดา - มารดา และอาชีพก่อนเป็นทหาร โดยใช้ค่า $\bar{X}$ และ S.D. และในการวิเคราะห์ครั้งนี้กำหนดเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.33 - 5.00 หมายความว่า มีปัญหาในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.67 - 3.32 หมายความว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 0.00 - 1.66 หมายความว่า มีปัญหาในระดับน้อย

2.1 การแสดงค่าสถิติพื้นฐานปัญหาการเรียนเป็นรายด้าน

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการเรียนการสอน
ของทหารกองประจำการ เป็นรายด้าน

ปัญหาการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
ด้านสื่อการเรียน	3.29	0.87	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม	3.41	0.77	มาก
ด้านครูประจำกลุ่ม	3.07	0.95	ปานกลาง
รวมทุกด้าน	3.26	0.77	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า ทหารกองประจำการมีปัญหาการเรียนเป็นรายด้านโดย
ส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$) และเมื่อพิจารณาปัญหาการเรียนด้านสื่อการเรียน
และด้านครูประจำกลุ่มมีปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07 - 3.29$) ส่วนในด้าน
กิจกรรมการพบกลุ่ม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.41$)

2.2 การแสดงค่าสถิติพื้นฐานปัญหาการเรียนเป็นรายข้อ

2.2.1 ปัญหาด้านสื่อการเรียน เป็นการวิเคราะห์ปัญหาด้านสื่อการเรียน
โดยใช้ค่า $\bar{X}$, S.D. และระดับปัญหาตามตัวแปรอิสระ ดังตาราง 6 ต่อไปนี้

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการเรียนด้านสื่อการเรียน ของทหารกองประจำการ เป็นรายชื่อ

ปัญหาการเรียนด้านสื่อการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
ไม่มีการจัดให้มีคู่มือแนะนำการเรียนทางไกล	3.25	1.09	ปานกลาง
หนังสือแบบเรียนไม่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	3.06	1.32	ปานกลาง
การออกเอกสารแบบเรียนและตำราเรียนล่าช้า	3.32	1.28	ปานกลาง
สื่อประกอบการเรียนการสอนไม่มีความทันสมัย	3.32	1.29	ปานกลาง
แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบไม่ทันสมัย	3.37	1.29	มาก
ขาดความร่วมมือในการผลิตเอกสารทางวิชาการ	3.31	1.33	ปานกลาง
สื่อการเรียนการสอนไม่สนองความต้องการของผู้เรียน	3.33	1.36	มาก
ขาดเงินสนับสนุนในการผลิตสื่อการเรียนการสอน	3.72	1.17	มาก
การจัดบริการห้องสมุดไม่เพียงพอกับผู้ใ้	3.19	1.16	ปานกลาง
การจัดบริการห้องสมุดไม่สะดวกในการใช้	3.07	1.15	ปานกลาง
รวม	3.29	.87	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า ทหารกองประจำการที่มีปัญหาการเรียนด้านสื่อการเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06 - 3.32$) ยกเว้นในเรื่องแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบไม่ทันสมัย สื่อการเรียนการสอนไม่สนองความต้องการของผู้เรียน และขาดเงินสนับสนุนในการผลิตสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.37 - 3.72$)

2.2.2 ปัญหาด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม เป็นการวิเคราะห์ปัญหาด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม โดยใช้ค่า $\bar{X}$, S.D. และระดับปัญหาตามตัวแปรอิสระ ดังตาราง 7 ต่อไปนี้

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการเรียนด้านกิจกรรมการพบกลุ่มของทหารกองประจำการ เป็นรายชื่อ

ปัญหาการเรียนด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มผู้เรียนไม่มีความเหมาะสม	3.21	1.42	ปานกลาง
การจัดตารางการพบกลุ่มไม่มีความยืดหยุ่นและคล่องตัว	3.61	1.06	มาก
กิจกรรมการพบกลุ่มจัดอยู่ในวงแคบทำให้ไม่มีโอกาสพบปะผู้เรียนกลุ่มอื่น ๆ	3.67	1.26	มาก
ผู้เรียนบางคนไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการพบกลุ่ม	3.16	1.24	ปานกลาง
ภารกิจของหน่วยมีมากทำให้ไม่มีเวลาพบกลุ่ม	3.70	1.31	มาก
วันเวลาการพบกลุ่มไม่มีความเหมาะสมในการทำกิจกรรม	3.37	1.23	มาก
กิจกรรมการพบกลุ่มทำให้เสียเวลาเรียนโดยไม่ได้ประโยชน์เท่าที่ควร	3.04	1.36	ปานกลาง
ผู้บังคับหน่วยไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการพบกลุ่ม	3.28	1.40	ปานกลาง
ขาดการจัดกิจกรรมเพื่อมุ่งบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับชุมชน	3.65	1.18	มาก
กิจกรรมการพบกลุ่มมีน้อยเกินไปในการพบกลุ่มแต่ละครั้ง	3.42	1.26	มาก
รวม	3.41	.77	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า ทหารกองประจำการมีปัญหาการเรียนด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.41$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่ามีปัญหาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.37 - 3.70$) ยกเว้นในเรื่องการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ผู้เรียนไม่มีความเหมาะสม ผู้เรียนบางคนไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการพบกลุ่ม ผู้บังคับหน่วยไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการพบกลุ่ม และขาดการจัดกิจกรรมเพื่อมุ่งเป้าเพื่อประโยชน์ร่วมกับชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04 - 3.28$)

2.2.8 ปัญหาด้านครูประจำกลุ่ม เป็นการวิเคราะห์ปัญหาด้านครูประจำกลุ่ม โดยใช้ค่า $\bar{X}$, S.D. และระดับปัญหาตามตัวแปรอิสระ ดังตาราง 8 ต่อไปนี้

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการเรียนด้านครูประจำกลุ่มของทหารกองประจำการ เป็นรายข้อ

ปัญหาการเรียนด้านครูประจำกลุ่ม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
ครูไม่มีการเตรียมตัวและวางแผนแก้ปัญหาการเรียนการสอน	3.16	1.21	ปานกลาง
ครูไม่มีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างดีพอ	3.02	1.24	ปานกลาง
ครูขาดความเชื่อมั่นในตนเองขณะทำการสอน	2.68	1.32	ปานกลาง
ครูขาดความเข้าใจจิตวิทยาของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่	3.07	1.19	ปานกลาง
ครูไม่ให้ความสำคัญและแนวทางการเรียนทางไกล	3.08	1.21	ปานกลาง
ครูขาดความชำนาญในการสอนและตอบปัญหา	2.92	1.29	ปานกลาง
ครูขาดความชำนาญในการใช้สื่อประกอบการสอน	2.95	1.16	ปานกลาง
ครูไม่ซักถามตรวจสอบและติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน	3.25	1.36	ปานกลาง
ครูไม่มีความสามารถในการทำให้บทเรียนมีชีวิตชีวา	3.20	1.25	ปานกลาง
ครูขาดความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม	3.33	1.21	มาก
รวม	3.07	.95	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่า ทหารกองประจำการมีปัญหาการเรียนด้านครูประจำกลุ่ม โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ($\bar{X} = 2.68 - 3.25$) ยกเว้นในเรื่องครูขาดความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.33$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัญหาการเรียน

เป็นการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โดยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 3 ตอนย่อย ได้แก่ ด้านสื่อการเรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านครูประจำกลุ่ม ตามตัวแปรอิสระ คือ สภาพการสมรส ภูมิสำเนา วุฒิการศึกษาเดิม อาชีพของบิดา - มารดา อาชีพก่อนเป็นทหาร โดยการใช้การทดสอบค่าที (t - test) การทดสอบค่าเอฟ (F - test) และวิธีนิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls Method) ดังต่อไปนี้

3.1 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนตามสภาพสมรส

ตาราง 9 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนของทหารกองประจำการ ทั้ง 3 ด้าน โดยจำแนกตามสถานภาพสมรส (โสดและสมรส)

ปัญหาการเรียนการสอน	N = 82		N = 18		t
	โสด		สมรส		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านสื่อการเรียน	3.32	0.91	3.18	0.66	0.73
ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม	3.42	0.79	3.38	0.70	0.18
ด้านครูประจำกลุ่ม	3.13	0.99	2.79	0.72	1.64
รวมทุกด้าน	3.29	0.82	3.12	0.55	1.06

จากตาราง 9 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านครูประจำกลุ่ม โดยจำแนกตามสถานภาพสมรส (โสดและสมรส) ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อรวมทุกด้านแล้ว พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

3.2 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนตามภูมิสำเนาเดิม

ตาราง 10 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนของทหารกองประจำการ ทั้ง 3 ด้าน โดยจำแนกตามภูมิสำเนาเดิม (ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล)

ปัญหาการเรียนการสอน	N = 17		N = 83		t
	ในเขตเทศบาล		นอกเขตเทศบาล		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านสื่อการเรียน	3.07	0.53	3.33	0.92	-1.64
ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม	2.99	0.56	3.50	0.79	-3.12 [*]
ด้านครูประจำกลุ่ม	2.82	0.64	3.12	1.00	-1.54
รวมทุกด้าน	2.96	0.50	3.32	0.81	-2.37 [*]

จากตาราง 10 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนและด้านครูประจำกลุ่ม โดยจำแนกตามภูมิสำเนาเดิม (ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล) ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนทางด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อรวมทุกด้านแล้ว พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

8.3 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนตามวุฒิการศึกษาเดิม

ตาราง 11 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนของทหารกองประจำการ
ทั้ง 3 ด้าน โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาเดิม (ป.6 ในระบบ
โรงเรียน และ ป. 6 นอกโรงเรียน)

ปัญหาการเรียนการสอน	N = 97		N = 8		t
	ป.6 (ในระบบโรงเรียน)		ป.6 (นอกโรงเรียน)		
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านสื่อการเรียน	3.26	0.85	4.23	1.33	-1.26
ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม	3.37	0.75	4.67	0.58	-3.79 *
ด้านครูประจำกลุ่ม	3.04	0.92	4.03	1.67	-1.03
รวมทุกด้าน	3.22	0.74	4.31	1.19	-1.57

จากตาราง 11 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนและด้านครูประจำกลุ่ม โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาเดิม (ป.6 ในระบบโรงเรียน และ ป.6 นอกโรงเรียน) ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนทางด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อรวมทุกด้านแล้ว พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนตามอาชีพของบิดา - มารดา

ตาราง 12 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนของทหารกองประจำการ
ทั้ง 3 ด้าน โดยจำแนกตามอาชีพของบิดา - มารดา (ค้าขาย
ทำไร่นา และรับจ้าง)

ปัญหาการเรียนการสอน	df	SS	MS	F
ด้านสื่อการเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.36	0.18	
ภายในกลุ่ม	97	74.85	0.77	0.23
รวม	99	75.22		
ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.12	0.07	
ภายในกลุ่ม	97	59.09	0.61	0.12
รวม	99	59.24		
ด้านครูประจำกลุ่ม				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.10	0.05	
ภายในกลุ่ม	97	89.23	0.92	0.05
รวม	99	89.32		
รวมทุกด้าน				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.07	0.04	
ภายในกลุ่ม	97	59.23	0.61	0.06
รวม	99	59.31		

จากตาราง 12 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอน โดยจำแนกตามอาชีพของบิดา - มารดา (ค้าขาย ทำไร่นา และรับจ้าง) พบว่าด้านสื่อการเรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านครูประจำกลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อรวมทั้ง 3 ด้านแล้ว ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

8.5 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนตามอาชีพก่อนเป็นทหาร

ตาราง 18 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนของทหารกองประจำการ
ทั้ง 3 ด้าน โดยจำแนกตามอาชีพก่อนเป็นทหาร (ค้าขาย ทำไร่นา และรับจ้าง)

ปัญหาการเรียนการสอน	df	SS	MS	F
ด้านสื่อการเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.55	0.77	
ภายในกลุ่ม	97	73.67	0.76	1.02
รวม	99	75.22		
ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.83	1.41	
ภายในกลุ่ม	97	56.41	0.58	2.43
รวม	99	59.24		
ด้านครูประจำกลุ่ม				
ระหว่างกลุ่ม	2	3.69	1.85	
ภายในกลุ่ม	97	89.63	0.88	2.09
รวม	99	89.32		
รวมทุกด้าน				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.51	1.25	
ภายในกลุ่ม	97	56.80	0.59	2.14
รวม	99	59.31		

จากตาราง 18 เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอน โดยจำแนกตามอาชีพก่อนเป็นทหาร (ค้าขาย ทำไร่นา และรับจ้าง) พบว่าด้านสื่อการเรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านครูประจำกลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อรวมทั้ง 3 ด้านแล้ว ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีผู้เขียนตอบน้อยมาก จำนวนร้อยละ 12 ทั้งนี้คงเป็นเพราะความสามารถในการตอบคำถามเชิงความเรียง หรือปลายเปิดของผู้ตอบแบบสอบถามยังขาดทักษะในด้านนี้ โดยตอบไม่ครบทุกหัวข้อจึงนำมาวิเคราะห์ดังตาราง 14 ต่อไปนี้

ตาราง 14 ค่าร้อยละของข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นรายด้าน

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	จำนวนความถี่ของผู้ตอบ
ด้านสื่อการเรียน	
การสนับสนุนสื่อการเรียนชุดวิชา	
และหนังสืออ่านประกอบที่ทันสมัย	12
ความต้องการสื่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น	
วิทัศน์	9
ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม	
ควรจัดการพบกลุ่มทุกสัปดาห์หรือ	
สัปดาห์ละ 2 ครั้ง	11
ควรจัดการพบกลุ่มร่วมกับกลุ่ม	
นักศึกษาอื่น	12
ด้านครูประจำกลุ่ม	
ควรเพิ่มวิทยากรพิเศษ	8
ควรมีครูประจำกลุ่มเป็นสุภาพสตรี	10
ควรมีครูแนะแนวการเรียนการสอนทางไกล	7

จากตาราง 14 แสดงว่า ทหารกองประจำการที่ตอบข้อเสนอแนะเพิ่มเติมมีความต้องการให้ผู้รับผิดชอบสนับสนุนด้านสื่อการสอน เกี่ยวกับการสนับสนุนสื่อการเรียน ชุดวิชา และหนังสืออ่านประกอบที่ทันสมัย และด้านกิจกรรมพบกลุ่มเกี่ยวกับการจัดพบกลุ่มร่วมกับนักศึกษาอื่นมากที่สุด รองลงไปได้แก่ การจัดพบกลุ่มทุกสัปดาห์หรือสัปดาห์ละ 2 ครั้ง การจัดครูประจำกลุ่มเป็นสุภาพสตรี การจัดสื่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ การเพิ่มวิทยากรพิเศษ และการจัดครูแนะแนวการเรียนการสอนทางไกล ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายข้อมูล จึงขอสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนและเปรียบเทียบปัญหาการเรียนของทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ใน 3 ด้าน คือ ด้านสื่อการเรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านครูประจำกลุ่ม นำมาเปรียบเทียบโดยการวิเคราะห์ตามสถานภาพสมรส ภูมิลำเนาเดิม วุฒิก่อนศึกษาเดิม อาชีพของบิดา - มารดา และอาชีพก่อนเป็นทหาร และรวบรวมข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียนการสอน ทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าว

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบของการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยสำรวจถึงสภาพปัญหา และความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากการตอบแบบสอบถามของทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่สมัครเข้ารับการศึกษิตตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 224 คน และคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ร้อยละ 46.00 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสื่อการเรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านครูประจำกลุ่ม

2. การสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสร้างขึ้น โดย สัมภาษณ์ครูประจำกลุ่ม 2 คน ทหารกองประจำการ 5 คน ศึกษาจากตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกโรงเรียน แบบการเรียนทางไกล ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา และสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดการศึกษา เมื่อร่างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ได้นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตรงตามเนื้อหาให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ทั้งหมด 100 ฉบับ ได้รับคืนครบทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้ตอบตอบครบถ้วนสมบูรณ์ สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ทุกฉบับ วิเคราะห์ได้จำนวน 100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของแบบสอบถามทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t - test) การทดสอบค่าเอฟ (F - test) และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีนิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls Method)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ

ทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ส่วนใหญ่เป็นโสด

ภูมิสำเนาเดิมอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล วุฒิการศึกษาเดิมจบหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในระบบโรงเรียน บิดาและมารดา มีอาชีพทำไร่ทำนา และก่อนเป็นทหารมีอาชีพรับจ้าง

ตอนที่ 2 ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน

1. ทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เมื่อพิจารณาทั้ง 3 ด้าน มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

2. ด้านสื่อการเรียน ทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีปัญหาด้านสื่อการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นมีปัญหาในเรื่องแบบเรียนหนังสืออ่านประกอบไม่ทันสมัย สื่อการเรียนไม่สนองความต้องการของผู้เรียน และผู้เรียนขาดเงินสนับสนุนในการผลิตสื่อการเรียน อยู่ในระดับมาก

3. ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม ทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีปัญหาด้านกิจกรรมการพบกลุ่มโดยรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นมีปัญหาในเรื่องการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มไม่มีความเหมาะสม ผู้เรียนบางคนไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการพบกลุ่ม ผู้บังคับหน่วยไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการพบกลุ่ม และขาดการจัดกิจกรรมเพื่อมุ่งบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง

4. ด้านครูประจำกลุ่ม ทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีปัญหาด้านครูประจำกลุ่มโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นมีปัญหาในเรื่อง ภาระความเครียดหรือร้อนในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัญหาการเรียน

1. สถานภาพสมรส ทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่มีสถานภาพเป็นโสดและสมรสแล้ว มีปัญหาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านสื่อการเรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านครูประจำกลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ภูมิสำเนาเดิม ทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่มีภูมิสำเนาเดิมในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล มีปัญหาด้านสื่อการเรียน และด้านครูประจำกลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านกิจกรรมการพบกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. วุฒิการศึกษาเดิม ทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่จบหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน มีปัญหาด้านสื่อการเรียนและด้านครูประจำกลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. อาชีพของบิดา - มารดา ทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่มีบิดา - มารดาประกอบอาชีพค้าขาย ทำไร่นา และรับจ้าง มีปัญหาทั้ง 3 ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. อาชีพก่อนเป็นทหาร ทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่มีอาชีพก่อนเป็นทหาร ได้แก่ อาชีพค้าขาย ทำไร่นา และรับจ้าง มีปัญหาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านสื่อการเรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านครูประจำกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ด้านสื่อการเรียน ทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เสนอแนะให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ ให้การสนับสนุนสื่อการเรียน ชุดวิชาหนังสืออ่านประกอบที่ทันสมัย และต้องการสื่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ

2. ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม ทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เสนอแนะว่าควรจัดให้มีกิจกรรมการพบกลุ่มทุกสัปดาห์ ๆ ละ 1 - 2 ครั้ง และควรจัดกิจกรรมการพบกลุ่มร่วมกับกลุ่มนักศึกษาอื่น ๆ บ้าง

3. ด้านครูประจำกลุ่ม ทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เสนอแนะว่าควรเพิ่มวิทยากรพิเศษ ครูประจำกลุ่มที่เป็นสุภาพสตรี และควรมีครูแนะแนวการเรียนการสอนทางไกลด้วย

การอภิปรายผล

1. ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ปรากฏว่า ทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ในการดำเนินการเรียน และด้านครูประจำกลุ่ม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอน ซึ่งดำเนินงานโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการกำหนดนโยบาย หลักสูตร โครงสร้าง และการนำไปใช้ที่ชัดเจน มีการประสานงานตามระบบราชการ ทั้งในระดับกรมและระดับจังหวัด โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครนายก จึงทำให้ไม่มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนมากนัก

ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาการเรียนของทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของพันเอกทวี ประเคนรี (2538 : บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่าปัญหาด้านการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

นอกจากนั้น อาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้กับทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ซึ่งเป็นหน่วยงานที่บุคลากรต้องปฏิบัติตามระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด มีผู้บังคับบัญชาคอยตรวจสอบมาหลายระดับ มีการร่วมมือกันในการปฏิบัติงาน และแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี ดังนั้น เมื่อมีปัญหาการดำเนินงาน จึงมิใช่ภาระของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ทำให้มีปัญหาน้อยมาก ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียน

การสอนของหน่วยงานอื่น ๆ เช่น โรงเรียนพระปริยัติธรรม ในงานวิจัยของภุริสา ปราบริปู (2535 : บทคัดย่อ) พบว่า การบริหารงานและการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม สำหรับปัญหาด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการจัดตารางการพบกลุ่ม ไม่มีความยืดหยุ่น ไม่คล่องตัว การพบกลุ่มอยู่ในวงแคบเฉพาะผู้มีอาชีพเดียวกันตลอด ภารกิจของหน่วยงานมีมาก ทำให้ไม่มีเวลาพบกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนันต์ ศรีอนันต์ (2531 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการพบกลุ่มของผู้เรียนการศึกษาคูใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3-4 ทางวิทยุไปรษณีย์ ในเขต 6 พบว่า ผู้เรียนไม่มาพบกลุ่ม ไม่ตรงต่อเวลา และไม่ได้ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม และรายงานการวิจัยของสิรินาฏ ราชเดิม (2539 : 50) ที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อการพบกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าองค์ประกอบสำคัญที่จะส่งผลต่อการพบกลุ่ม คือครูประจำกลุ่ม เพราะจะต้องดำเนินการทุกด้านในการพบกลุ่ม เพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้กระตุ้นให้นักศึกษาฝึกค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ประสานสัมพันธ์หานักศึกษา จัดบริการแนะแนว และแนะนำแหล่งวิทยาการให้นักศึกษาไปค้นคว้า

2. เปรียบเทียบปัญหาเกี่ยวกับการเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ปรากฏว่า ทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน เมื่อเปรียบเทียบโดยรวมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านสื่อการเรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านครูประจำกลุ่ม ตามสภาพภาพสมรส (โสดและสมรส) ภูมิลำเนาเดิม (ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล) วุฒิการศึกษาเดิม (ป. 6 ในระบบโรงเรียน และ ป. 6 นอกโรงเรียน) อาชีพของบิดา - มารดา (ค้าขาย ทำไร่ทำนา และรับจ้าง) และอาชีพก่อนเป็นทหาร (ค้าขาย ทำไร่ทำนา และรับจ้าง)

2.1 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของทหารกองประจำการตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่มีสภาพสมรสต่างกัน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ทหารกองประจำการที่มีสถานภาพเป็นโสดและสมรสแล้ว มีปัญหาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านสื่อการเรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านครูประจำกลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามการ

ค้นพบ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพันเอกกี ประเคนรี (2538 : 219 -223) โดยพบว่า ความแตกต่างของสถานภาพสมรสของทหารกองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 ตาม โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่มีผลต่อปัญหาการเรียนแต่อย่างใด

2.2 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของทหารกองประจำการตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า ที่มีภูมิสำเนาเดิมต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ทหารกองประจำการที่มีภูมิสำเนาเดิมอยู่ใน เขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล มีปัญหาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านสื่อการเรียน ด้านกิจกรรมการ พบกลุ่ม และด้านครูประจำกลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่มีผลต่อปัญหาการเรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประสบการณ์เดิม ของผู้ที่อยู่นอกเขตเทศบาลนั้นมีปัญหามากกว่าผู้ที่อยู่ในเขตเทศบาล เนื่องจากการเลี้ยงดู การ ดำรงชีวิต และความเป็นอยู่ ตลอดจนเครื่องอำนวยความสะดวกด้านอุปโภค สาธารณูปโภค ส่งผลต่อค่านิยมของผู้ตอบในการมองปัญหาและแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาจิตวิทยา การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ของ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2538 : 25 - 26) เกี่ยวกับอิทธิพลต่าง ๆ ใน การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ด้านประสบการณ์ในการเรียนที่ผ่านมาของผู้ใหญ่ การศึกษาและพื้นฐาน ทางสังคมและเศรษฐกิจว่าประสบการณ์ที่ผ่านมาของผู้ใหญ่จะช่วยให้เขาสามารถแก้ไขปัญห ทางด้านการเรียนในภาวะเป็นผู้ใหญ่ได้ดีขึ้น มีกรอบความคิดในการแก้ปัญหา (Intellectual Framework) และผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์จากการเรียนสมัยเด็ก ๆ จะมีแนวโน้มที่ดี ทั้งนี้ขึ้น อยู่กับความสำเร็จจากการเรียนและประสบการณ์ในวันเด็กด้วย

2.3 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของทหารกองประจำการ ตามโครงการ ขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนาย ร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่มีวุฒิการศึกษาเดิมต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ทหารกองประจำการที่มีวุฒิการศึกษาเดิม จบชั้น ป.6 ในระบบโรงเรียน และจบชั้น ป. 6 นอกกระบบโรงเรียน มีปัญหาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านสื่อการเรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านครูประจำกลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการจัดการ ศึกษาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรระดับประถมศึกษา (จบชั้น ป.6) ทั้งหลักสูตรในระบบ

โรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนมีหลักการและจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกัน คือ การให้ผู้เรียนมีโอกาสศึกษาหาความรู้ ฝึกทักษะและปลูกฝังเจตคติที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพให้เท่าเทียมกับผู้อื่น สามารถปฏิบัติตนให้ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขสมควรแก่สภาพ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2539 : 1) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พันเอกวี ประเคนรี (2538 : 219 - 223) โดยพบว่า ความแตกต่างของวุฒิการศึกษาของทหารกองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่มีผลต่อปัญหาการเรียนแต่อย่างใด

2.4 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนของทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ที่มีอาชีพของบิดา - มารดาต่างกัน และอาชีพก่อนเป็นทหารต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ทหารกองประจำการที่มีบิดา-มารดามีอาชีพค้าขาย อาชีพทำไร่ทำนา และอาชีพรับจ้าง อาชีพก่อนเป็นทหาร มีอาชีพค้าขาย อาชีพทำไร่ทำนา และอาชีพรับจ้าง มีปัญหาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านสื่อการเรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านครูประจำกลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทหารกองประจำการที่เป็นนักศึกษา โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้ที่มีรายได้จากการประกอบอาชีพที่แน่นอน มั่นคง และทำหน้าที่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม เป็นอาชีพที่มีเกียรติและศักดิ์ศรีทำหน้าที่เป็นพลเมืองดีในการเสียสละชีวิตให้แก่รัฐบาล ดังนั้นอาชีพของบิดามารดา และอาชีพก่อนเป็นทหารในอดีตจึงไม่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนแต่อย่างใด (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2538 : 3)

สำหรับการเปรียบเทียบตัวแปรของแต่ละสถานภาพ ทุกสถานภาพของทั้ง 3 ด้านปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าความแตกต่างของสถานภาพสมรส (โสดและสมรส) อาชีพของบิดา - มารดา (ค้าขาย ทำไร่ทำนา และรับจ้าง) และอาชีพก่อนเป็นทหาร (ค้าขาย ทำไร่ทำนา และรับจ้าง) ของทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ไม่มีผลต่อปัญหาการเรียน ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแต่อย่างใด ยกเว้นความแตกต่างของสถานภาพภูมิลำเนาเดิม (ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล) และวุฒิการศึกษาเดิม (ป. 6 ในระบบโรงเรียน และ ป. 6 นอกระบบโรงเรียน) ในด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า มีผลต่อปัญหาการเรียนของทหารกอง

ประชากร ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

อย่างไรก็ดี อาจจะเป็นเพราะประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเลี้ยงดู การดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ ตลอดจนเครื่องอำนวยความสะดวกด้านอุปโภค สาธารณูปโภค และการจบหลักสูตรระดับประถมศึกษา ที่มีวิธีการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน ส่งผลต่อค่านิยม การมองปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิรินาฏ ราชเดิม (2534 : บทคัดย่อ) เกี่ยวกับการศึกษาความคิดเห็นในการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 3 พบว่า ความคิดเห็นในการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 3 ที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส และสภาพการทำงานตามอาชีพที่ต่างกัน มีผลกระทบต่อนโยบายการเรียนเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา สิงขรัตน์ (2540 : บทคัดย่อ) เกี่ยวกับปัญหาของครูประจำกลุ่มในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ โดยวิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตภาคกลาง พบว่าการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่มที่มีสถานภาพต่างกัน ส่งผลต่อปัญหาในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มต่างกันเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องปัญหาการเรียนของทหารกองประชากร ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า สามารถให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป มีดังนี้

1.1 ควรจะได้มีกิจกรรมการพบกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้รับผลประโยชน์เต็มที่เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน และเสริมความรู้ในสิ่งที่ผู้เรียนต้องการนำไปใช้ในการสอบและในชีวิตประจำวัน และควรจัดกิจกรรมการพบกลุ่มร่วมกับกลุ่มนักศึกษาอื่น ๆ บ้าง เพื่อจะได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

1.2 ควรจะให้มีการพัฒนาสื่อประกอบการสอนให้ทันสมัย เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากการวิจัยพบว่าทหารกองประจำการเห็นว่าสื่อการเรียนการสอนมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ควรมีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมครูประจำกลุ่มให้เข้าใจวิธีจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม รู้จักวิธีการสอนให้มีชีวิตชีวา มีความรู้ ทักษะและความสามารถในการจัดกิจกรรม มีความรู้ในเนื้อหาวิชา มีความเชื่อมั่นในตนเอง และเข้าใจจิตวิทยาของผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ใหญ่ให้ดีขึ้น

1.4 ควรเชิญวิทยากรพิเศษมาบรรยาย และศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมืองนครนายก ควรจัดครูประจำกลุ่มซึ่งเป็นสุภาพสตรี เข้าพบกลุ่มทหารกองประจำการ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป มีดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาในขอบเขตที่กว้างขึ้น โดยศึกษาในหน่วยทหารอื่นทั้งหมดที่มีการจัดการศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และใช้เครื่องมือชุดเดียวกันนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลส่วนนี้ของทหารกองประจำการทั่วประเทศ

2.2 ควรมีการศึกษาโดยใช้เครื่องมือวิจัยอื่น ๆ เช่น แบบสัมภาษณ์ โดยศึกษาจากบุคคลอื่น ได้แก่ ผู้บริหารโครงการ ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องอื่นทั้งในหน่วยราชการทหาร และในหน่วยราชการที่รับผิดชอบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค

2.3 ควรทำการวิจัยซ้ำในลักษณะเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นศิษย์เก่าของกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ละเอียดยิ่งขึ้น

2.4 ควรทำการวิจัยศึกษาหาแนวทางในการพัฒนาบุคลากรทหารกองประจำการอื่น ๆ ในการจัดการศึกษานอกระบบอื่น ๆ เช่น ระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเปิด เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กวี ประเคนรี. การศึกษาปัญหาการเรียนของทหารกองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา. กองพันทหารราบ. กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า. นครนายก : กองพันทหารราบ, 2539.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนฉบับที่ 7 (2535 - 2539). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2535.
- . หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539.
- คณะกรรมการศึกษาธิการแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : ฟีนี บับบลิงจิง, 2535.
- คำเนิร เลขะกุล. การศึกษาผู้ใหญ่ของกระทรวงกลาโหม. กรุงเทพฯ : คำบรรยายเสนอต่อ ที่ประชุม ณ หอประชุมคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ, 2514.
- ทวิช บุญญาวัฒน์. การจัดการศึกษาผู้ใหญ่สำหรับทหารกองประจำการ. วทบ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก, 2509. อัดสำเนา.
- ทวีป อภิสิทธิ์. “การขยายโอกาสทางการศึกษานอกโรงเรียน.” มิตรครู, กรุงเทพฯ : 2534.
- ธารดา เจยาคม. การสัมภาษณ์ครูประจำกลุ่ม. นครนายก : สัมภาษณ์วันที่ 14, 21, 28 และ 29 พฤษภาคม 2540 ณ กองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า นครนายก, 2540.
- ทหารพัฒนา, สำนักงาน. การจัดความไม่รู้หนังสือในหน่วยงานทหารโดยทหาร. กรุงเทพฯ : กองบัญชาทหารสูงสุด, 2524.
- ปลัสน์ ภูสาระ. กองทัพบกกับการให้การศึกษาอาชีพแก่พลทหาร. วทบ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก, 2515. อัดสำเนา.
- ภมรพรรณ มณฑาพันธ์. ปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนในโรงเรียนการศึกษาคู่ใหญ่ แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานในหน่วยทหาร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

- กฤษา ปราบวิบุ. ปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน. ปรินญาณินทร์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- โมฮัมมัด อับดุลกาเดร์. จิตวิทยาและเทคนิคการสอนนักเรียนนอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, ม.ป.ป.
- ยุทธการทหารบก, กรม. โครงการขยายโอกาสทางการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับทหาร กองประจำการ. บันทึกข้อความ ที่ กท 0403/8579 ลงวันที่ 6 กันยายน 2534 กรุงเทพฯ : กองทัพบก, 2534.
- _____. รายงานผลการสัมมนาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้กับทหารกองประจำการ. บันทึกข้อความ ที่ กท 0403/631 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2537 กรุงเทพฯ : กองทัพบก, 2537.
- รัตนา สิงขรัตน์. ปัญหาของครูประจำกลุ่ม ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษา ผู้ใหญ่สายสามัญ โดยวิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขต ภาคกลาง. ปรินญาณินทร์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2531. วีระชัย มีชอบธรรม. การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษร บัณฑิต, 2520.
- วีระชัย มีชอบธรรม. การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต, 2520.
- ศักดิ์ชัย นาคเอี่ยม. การศึกษาค้นคว้าสนใจด้านการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของพลทหารเกณฑ์กองประจำการ สังกัดกองพลทหารราบที่ 9 จังหวัดกาญจนบุรี. ปรินญาณินทร์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- สมคะเน คำจูน. การศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช ที่มีต่อการสอนเสริม. ปรินญาณินทร์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

- สิรินาฏ ราชเดิม. ศึกษาความคิดเห็นในการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 3. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- _____. องค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อการพบกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนทางไกล ในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี. รายงานการวิจัย สุราษฎร์ธานี : สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2539. อัดสำเนา.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2538.
- เสาวนีย์ เลวลัย. การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
- สำนักงานกฤษฎีกา. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535.
- สุนทร โคตรบรรเทา. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์, 2523.
- อนุชาติ บุนนาค. ศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับกองพันในสังกัด กองทัพบกที่ 1 - 4 ต่อการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ สำหรับทหารกองประจำการ. ปริญญานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530. อัดสำเนา.
- อนันต์ ศรีอนันต์. ปัญหาความต้องการพบกลุ่มผู้เรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ทางวิทยุไปรษณีย์ในเขตการศึกษา 6. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- อรุณ คทาวนิช. การส่งเสริมบำรุงความรู้วิชาชีพแก่พลทหารกองประจำการในประเทศไทย. วทบ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก, 2510. อัดสำเนา.
- Borhammanesh, Mohamad. Primary Education in Iran. Iran : Bulletin of UNESCO Regional Office for Education in Asia, 1973.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. Tokoy : McGraw - Hill, 1981.
- Houle, Cyril O. and others. The Armed Services and Adult Education. Washington D.C. : American Council on Education, 1974.
- Purvis, June. "Some Problems of teaching and learning with in the pen University", Education Research. 21 (3) : 163 - 175, July, 1980.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

(สำเนา)

ที่ ทม 1005/พิเศษ

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 คลองเตย กทม. 10110

27 มิถุนายน 2540

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผู้บังคับกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ ขอรับรองว่านางธรรดา เจยาคม เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำสารนิพนธ์
เรื่อง การศึกษาปัญหาการเรียนของทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ทั้งนี้ อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษา

รศ.ดร. เสาวนีย์ เลวลีย์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้ทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่กำลังศึกษาอยู่ ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยใน เดือนกรกฎาคม 2540 นี้

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่ นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) รศ. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์

(รศ. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

โทร. 2583997 ต่อ 20

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาการเรียนของทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนของทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย (/) ลงในช่อง () ซึ่งตรงกับความเป็นจริง

1.1 สถานภาพสมรส

() โสด () สมรส

1.2 ภูมิลำเนาเดิม

() ในเขตเทศบาล () นอกเขตเทศบาล

1.3 วุฒิการศึกษาเดิม

() ป.6 (ในระบบโรงเรียน) () ป.6 (นอกระบบโรงเรียน)

1.4 อาชีพของบิดา - มารดา

() ค้าขาย () ทำไร่ทำนา
() รับจ้าง

1.5 อาชีพก่อนเป็นทหาร

() ค้าขาย () ทำไร่ทำนา
() รับจ้าง

ตอนที่ 2 ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียน
นายร้อยพระจุลจอมเกล้า

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละหัวข้อข้างล่างนี้ แล้วพิจารณาว่าเรื่องดังกล่าวมีปัญหาต่อ
การเรียนในระดับใดมากที่สุดเพียงใด แล้วกาเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือ
ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียว

ปัญหาการเรียนการสอน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านสื่อการเรียน					
1.1 ไม่มีการจัดให้มีคู่มือแนะนำการเรียน ทางไกล.....					
1.2 หนังสือแบบเรียนไม่มีความเหมาะสม กับผู้เรียน.....					
1.3 การออกเอกสารแบบเรียนและตำราเรียน ล่าช้า.....					
1.4 สื่อประกอบการเรียนการสอนไม่มี ความทันสมัย.....					
1.5 แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ ไม่ทันสมัย.....					
1.6 ขาดความร่วมมือในการผลิตเอกสาร ทางวิชาการ.....					
1.7 สื่อการเรียนการสอนไม่สนองความต้องการ ของผู้เรียน.....					
1.8 ขาดเงินสนับสนุนในการผลิตสื่อการเรียน การสอน.....					

ปัญหาการเรียนการสอน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.9 การจัดบริการห้องสมุดไม่เพียงพอกับผู้ใช้.....					
1.10 การจัดบริการห้องสมุดไม่สะดวกในการใช้.....					
2. ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม					
✓2.1 การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มผู้เรียนไม่มีความเหมาะสม.....					
2.2 การจัดตารางการพบกลุ่มไม่มีความยืดหยุ่นและคล่องตัว.....					
2.3 กิจกรรมการพบกลุ่มจัดอยู่ในวงแคบทำให้ไม่มีโอกาสพบปะผู้เรียนกลุ่มอื่น ๆ.....					
2.4 ผู้เรียนบางคนไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการพบกลุ่ม.....					
2.5 ภารกิจของหน่วยมีมากทำให้ไม่มีเวลาพบกลุ่ม.....					
✓2.6 ระยะเวลาการพบกลุ่มไม่มีความเหมาะสมในการทำกิจกรรม.....					
✓2.7 กิจกรรมการพบกลุ่มทำให้เสียเวลาเรียนโดยไม่ได้ประโยชน์เท่าที่ควร.....					
2.8 ผู้บังคับหน่วยไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการพบกลุ่ม.....					
2.9 ขาดการจัดกิจกรรมเพื่อมุ่งบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับชุมชน.....					

ปัญหาการเรียนการสอน	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.10 กิจกรรมการพบกลุ่มมีน้อยเกินไปในการพบกลุ่มแต่ละครั้ง.....					
8. ด้านครูประจำกลุ่ม					
3.1 ครูไม่มีการเตรียมตัวและวางแผนแก้ปัญหาการเรียนการสอน.....					
3.2 ครูไม่มีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างดีพอ.....					
3.3 ครูขาดความเชื่อมั่นในตนเองขณะทำการสอน.....					
3.4 ครูขาดความเข้าใจจิตวิทยาของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่.....					
3.5 ครูไม่ให้ความสำคัญแนะแนวการเรียนทางไกล.....					
3.6 ครูขาดความชำนาญในการสอนและตอบปัญหา.....					
3.7 ครูขาดความชำนาญในการใช้สื่อประกอบการสอน.....					
3.8 ครูไม่ซักถามตรวจสอบและติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน.....					
3.9 ครูไม่มีความสามารถในการทำให้บทเรียนมีชีวิตชีวา.....					
3.10 ครูขาดความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม.....					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อปัญหาการเรียนของ ทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เกี่ยวกับการเรียนการสอนใน 3 ด้าน คือ ด้านสื่อการเรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านครูประจำกลุ่ม ดังต่อไปนี้

1. ด้านสื่อการเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านสรุปประจำกลุ่ม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ธารดา เจษาคม

ผู้วิจัย

การศึกษาปัญหาการเรียนของทหารกองประจำการ
ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

บทคัดย่อ
ของ
ธรรดา เจยาคม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2541

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการเรียนของทหารกองประจำการ ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกองพันทหารราบ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เกี่ยวกับการเรียนการสอน ใน 3 ด้าน คือ ด้านสื่อการเรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านครูประจำกลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียน ดังกล่าวตามสถานภาพสมรส ภูมิลำเนาเดิม วุฒิก่อนศึกษาเดิม อาชีพของบิดา - มารดา และ อาชีพก่อนเป็นทหาร และเพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของทหาร กองประจำการทั้ง 3 ด้าน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นทหารกองประจำการจำนวน 100 คน ที่สมัครเข้าเป็นนักศึกษาและลงทะเบียนเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา วิธีเรียน ทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และวิธีนิวแมน - คูลส์

ผลการวิจัยสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ทหารกองประจำการ มีปัญหาโดยรวมด้านสื่อการเรียน และด้านครูประจำกลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาโดยรวมด้านกิจกรรมการพบกลุ่มอยู่ในระดับมาก
2. ทหารกองประจำการที่มีสถานภาพสมรส อาชีพของบิดา - มารดา และ อาชีพก่อนเป็นทหารที่แตกต่างกัน มีปัญหาการเรียนด้านสื่อการเรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านครูประจำกลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ทหารกองประจำการที่มีภูมิลำเนาเดิม และวุฒิก่อนศึกษาเดิมที่แตกต่างกันมี ปัญหาการเรียนด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A STUDY ON LEARNING PROBLEMS IN NONFORMAL EDUCATION UNDER
THE EXPANDING BASIC EDUCATION PROJECT AT THE LOWER
SECONDARY LEVEL OF THE DRAFTED SOLDIERS
IN CHULACHOMKLAO ROYAL MILITARY ACADEMY INFANTRY BATALIAN

AN ARSTRACT
BY
TARADA JAYAKOM

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University
March 1998

This study investigated learning problems in non-formal education under the Expanding Basic Education Project at the Lower of the Lower Secondary of the drafted soldiers in Chulachomklao Royal Military Academy Infantry Batalian in three aspects : educational media, group dynamic and non-formal education teachers. The comparision of learning problems was studied according to marital status, original domicile, educational background, parents' occupation and occupation before being drafted. Additional suggestions were gathered.

The sample for the study was 100 drafted soldiers who enrolled in distance learning program under the Expanding Basic Education Project at the Lower Secondary Level. A total of 30 items questionairs asking 5 muliple choices, and open ended questions about suggestions were used. Analyses included percentage, mean, standard deviation, t - test, F - test and Newman - Keuls Method.

The results indicated as follow.

1. The drafted soldiers had learning problems in educational media and teacher at a moderate level. Group dynamic was considered as a high level.

2. The married drafted soldiers, parents' occupations and occupation before being drafted had learning problems in educational media, groblems in educational media, group dynamic, and teachers. No statistically significant was found.

3. The original domicile of drafted soldiers, different educational background of the drafted soldiers had learning problems in group dynamics. Statistically significant of .05 was found.